



**Ózdi Szakképzési Centrum  
Surányi Endre Szakképző Iskolája és  
Kollégiuma**

**Az Ózdi Szakképzési Centrum Surányi Endre  
Szakképző Iskolája és Kollégiuma**

**PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

Kazincbarcika, 2016. szeptember 1.

*Szerkesztette: Vattay József*  
intézményvezető

<b>1. BEVEZETÉS.....</b>	<b>5</b>
1.1. AZ INTÉZMÉNYEK ÁTSZERVEZÉSE .....	5
1.2. SZAKMAI ALAPDOKUMENTUM.....	5
1.3. A PEDAGÓGIAI PROGRAM KÉSZÍTÉSE SORÁN FELHASZNÁLT JOGSZABÁLYOK .....	10
<b>2. PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK .....</b>	<b>13</b>
2.1. AZ ISKOLÁNK NEVELŐTESTÜLETÉNEK PEDAGÓGIAI HITVALLÁSA .....	13
<b>3. AZ INTÉZMÉNYÜNKBEN FOLYÓ NEVELŐ- OKTATÓ MUNKA CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI.....</b>	<b>15</b>
3.1. A PEDAGÓGIAI CÉLOK AZ EGYES SZAKASZOKBAN .....	15
3.2. PEDAGÓGIAI FELADATOK .....	16
3.3. SPECIÁLIS GYÓGYPEDAGÓGIAI FELADATOK .....	17
3.4. ALKALMAZOTT NEVELÉSI MÓDSZEREK .....	18
3.5. A CÉLOK, FELADATOK TELJESÜLÉSÉNEK KRITÉRIUMAI .....	18
<b>4. AZ INKLUZÍV NEVELÉS ALAPELVEI .....</b>	<b>19</b>
4.1. AZ INKLUZÍV NEVELÉS FELADATAI.....	19
<b>5. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK .....</b>	<b>19</b>
5.1. NEVELÉS, A PEDAGÓGIA ALAPFUNKCIÓJA A SZEMÉLYISÉGFEJLŐDÉS SEGÍTÉSE .....	19
5.2. A KÖZÖSSÉGI NEVELÉS HELYE NEVELÉSI RENDSZERÜNKBEN .....	21
5.3. A SZOCIÁLIS KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSÉNEK SZÍNTEREI: .....	21
5.4. ÖNKÉNTES KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLAT.....	21
<b>6. A FOGYASZTÓVÉDELEMmel ÖSSZEFÜGGŐ ISKOLAI FELADATOK .....</b>	<b>24</b>
6.1. A FOGYASZTÓVÉDELMI OKTATÁS CÉLJA .....	24
6.2. AZ ÉRTÉKEK FORMÁLÁSÁBAN FELADATUNK: .....	24
6.3. A FOGYASZTÓVÉDELMI OKTATÁS TARTALMI ELEMEI.....	24
6.4. MÓDSZERTANI ELEMEK.....	24
<b>7. EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM .....</b>	<b>25</b>
7.1. BEVEZETÉS, ALAPFOGALMAK, AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS MEGHATÁROZÁSA .....	25
7.2. AZ ISKOLAI EGÉSZSÉGNEVELÉS CÉLJA .....	25
7.3. AZ ISKOLA ÉS PARTNEREINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSE AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS ÉRDEKÉBEN .....	26
7.3.1. <i>Az iskola az egészségfejlesztés egyik legfontosabb színtere.....</i>	26
7.3.2. <i>Az egészségfejlesztő iskola az élet, a tanulás, a munka egészséges színtere.....</i>	26
7.3.3. <i>Az iskola az egészségnevelési céljait segítő kapcsolatai révén valósítja meg.....</i>	26
7.4. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS TERÜLETEI, TÉMAKÖREI.....	27
7.5. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS, EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS, EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉS TÉMAKÖREI, CÉLKITŰZÉSEI, KONKRÉT FELADATAI .....	28
7.6. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD KIALAKÍTÁSÁRA IRÁNYULÓ MÓDSZEREK .....	30
7.6.1. <i>Hagyományos egészségnevelés, felvilágosítás.....</i>	30
7.6.2. <i>Rizikócsoporthoz megközelítés .....</i>	30
7.6.3. <i>Az érzelmi intelligenciát, társas kompetenciákat, alkalmazkodást fokozó beavatkozás .....</i>	30
7.6.4. <i>Kortárshatások az egészségfejlesztésben.....</i>	31
7.7. EGÉSZSÉGNEVELÉS TANÓRÁN ÉS TANÓRÁN KÍVÜL.....	31
7.7.1. <i>Egészségnevelés az osztályfőnöki órán.....</i>	31
7.7.2. <i>Egészségnevelés más tanórákon.....</i>	31
7.7.3. <i>A tanórai egészségnevelés során felhasználható módszerek, eszközök: .....</i>	31
7.7.4. <i>Egészséges életmódra nevelés tanórán kívül.....</i>	31
7.8. A MINDENNAPI TESTNEVELÉS BIZTOSÍTÁSA .....	32
7.8.1. <i>A mindennapi testnevelés biztosítása a tanórán kívül .....</i>	32
7.9. AZ ISKOLA-EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLAT SZEREPE AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSBEN.....	32
7.9.1. <i>Feladataik a következők szerint csoportosíthatók: .....</i>	33
7.9.2. <i>Az egészségnevelésben ezen túl aktív szerepet végez a védőnő, az alábbi tevékenységekkel: .....</i>	33
7.9.3. <i>Az iskolai egészségügyi ellátás speciális szakértelme különösen nagy segítséget jelent a következő területeken:.....</i>	33
<b>8. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL ÉS AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK .....</b>	<b>33</b>

8.1. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS ÉS A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGI RENDSZER ÉS SZERVEZETI FORMÁK .....	34
8.2. A HAGYOMÁNYÖRZŐ TEVÉKENYSÉGEK .....	35
<b>9. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI .....</b>	<b>36</b>
9.1. A SZÜLŐ MINT SZOLGÁLTATÁST IGÉNYBEVEVŐ ÉS A PEDAGÓGIAI FOLYAMAT SEGÍTŐJE .....	36
9.2. SZÜLŐI SZERVEZET .....	36
9.2.1. A közvetlen információcsere fórumai .....	37
9.3. SZÜLŐI ÉRTEKEZLET .....	37
9.3.1 Egyéni kapcsolatfelvétel: .....	37
9.4. FOGADÓNAPOK, FOGADÓÓRÁK .....	38
9.5. A TANULÓK-PEDAGÓGUSOK KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI.....	38
9.6. A NEVELŐTESTÜLET KÖZÖSSÉGEINEK KAPCSOLATTARTÁSA .....	38
9.6.1. A szakmai munkaközösségek együttműködése .....	39
<b>10. A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI, GYAKORLÁSÁNAK RENDJE .....</b>	<b>39</b>
10.1. A TANULÓI ÉRDEKKÉPVISELET SZINTEREI, FÓRUMAI.....	39
10.2. KÖZLEMÉNYEK ELJUTTATÁSÁNAK HIVATALOS RENDJE: .....	39
10.3. A DIÁKÖNKORMÁNYZAT JOGKÖREI:.....	39
<b>11. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE.....</b>	<b>41</b>
11.1. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK .....	41
11.2. A BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEK ENYHÍTÉSÉT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGEK.....	43
11.3. A TEHETSÉG, A KÉPESSÉGEK KIBONTAKOZTATÁSA .....	44
11.3.1. A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenység .....	45
11.3.2. Tehetséggondozás színterei: .....	45
11.3.3. A tehetséggondozást alapvetően meghatározó körülmények:.....	45
11.4. A HÁTRÁNYOS ÉS A HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓK INTEGRÁCIÓJÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK .....	46
11.5. SZOCIÁLIS ELLÁTÁS .....	47
<b>12. A PEDAGÓGUSOK INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI.....</b>	<b>48</b>
12.1. A PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ ÜGYVITELI TEVÉKENYSÉG .....	48
12.2. A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ EGYÉB FELADATOK .....	49
12.3. AZ INTÉZMÉNY MŰKÖDÉSÉVEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK .....	49
12.4. SZEMÉLYES VONÁSOK FELELŐSSÉG .....	49
12.5. OSZTÁLYFŐNÖKI FELADATOK .....	50
<b>13. GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELME .....</b>	<b>50</b>
13.1 PEDAGÓGIAI FELADATOK: .....	50
13.2 HELYZETELEMZÉS:.....	50
13.3 A PEDAGÓGUSOK (SZAKOKTATÓK, SZAKTANÁROK OSZTÁLYFŐNÖKÖK) KIEMELT FELADATAI:.....	51
13.4 A GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELMEML KAPCSOLATOS KIEMELT FELADATOK AZ OSZTÁLYFŐNÖKÖK RÉSZÉRE: .....	51
13.5. A GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELMI MUNKA EREDMÉNYESSÉGÉNEK FELTÉTELEI: .....	51
13.7. KIEMELT FELADATOK.....	52
<b>14. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK ÉS AZ ALKALMASSÁGI VIZSGA SZABÁLYAI, A FELVÉTELI VIZSGA KÖVETELMÉNYEI.....</b>	<b>52</b>
14.1. A VIZSGASZABÁLYZAT CÉLJA .....	52
14.2. A VIZSGASZABÁLYZAT HATÁLYA .....	52
14.3. OSZTÁLYOZÓ VIZSGA .....	53
14.4. KÜLÖNBÖZETI VIZSGA .....	54
14.5. JAVÍTÓVIZSGA.....	54
14.6. PÓTLÓ VIZSGA.....	54
14.7. FÜGGETLEN VIZSGABIZOTTSÁG ELŐTT ZAJLÓ VIZSGA.....	54
14.8. A VIZSGATÁRGYAK KÖVETELMÉNYRENDSZERE.....	54
14.8.1. A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:.....	55

<b>17. A FELVÉTEL ÉS AZ ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI.....</b>	<b>55</b>
17.1.BELÉPÉS FELTÉTELEI.....	55
17.2. ÁTJÁRHATÓSÁG .....	55
<b>18. AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁNAK ISKOLAI TERVE.....</b>	<b>56</b>
18.1. ELSAJÁTÍTANDÓ ISMERETEK .....	56
18.2. GYERMEKEK (TANULÓK) TEENDŐI BELESET ESETÉN .....	57
18.3. AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSA TANÍTÁSI ÓRÁKON .....	57

# 1. Bevezetés

## 1.1. Az intézmények átszervezése

A 120/2015. (V. 21.) kormányrendelet tartalmazza a szakképző iskolák a 2015. július 1-jétől életbe lépő fenntartónkénti megoszlását. A Nemzetgazdasági Minisztérium fenntartásába 2015. július 1-jétől átkerülő szakképző iskolák között szerepelt oktatási intézményünk is.

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 8/A. §-a és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 21. § (2) bekezdése alapján az Ózdi Szakképzési Centrum alapító okirata elkészült, mely szerint intézményünk része a centrumnak.

Az intézmény szervezeti felépítését a Szervezeti és Működési Szabályzat tartalmazza.

## 1.2. Alapító okirat (részlet)

### 1. A köznevelési intézmény hivatalos neve:

Ózdi SZC Surányi Endre Szakképző Iskolája és Kollégiuma

#### 1.1. A költségvetési szerv megnevezése és székhelye:

Ózdi Szakképzési Centrum  
3600 Ózd, Zrínyi Miklós út 1.

### 2. Az irányító szerv neve:

Nemzetgazdasági Minisztérium  
1051 Budapest, József nádor tér 2 – 4.

### 3. Fenntartó neve:

Nemzetgazdasági Minisztérium  
1051 Budapest, József nádor tér 2 – 4.

### 4. Az intézmény típusa:

Többcélú köznevelési intézmény

OM azonosító: 203046

## 5. Alapfeladatok:

### 5.1. A költségvetési szerv alaptevékenysége:

A szakképzési centrum fő feladataként szakiskolai, szakközépiskolai és szakgimnáziumi nevelést-oktatást, Szakképzési és Köznevelési Hídprogramok keretében folyó nevelés-oktatást, felnőttoktatást, és a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók iskolai nevelését-oktatását folytathatja, valamint kollégiumi alapfeladatot, az Arany János Kollégiumi-Szakközépiskolai Programmal és az Arany János Kollégiumi Programmal kapcsolatos feladatokat, továbbá nevelő és oktató munkához kapcsolódó, nem köznevelési tevékenységet is ellát.

### *Nappali rendszerű szakközépiskolai oktatás (9–12 évfolyam) kifutó rendszerben:*

- gépészet, kereskedelem-marketing, vendéglátás-idegenforgalom, elektrotechnika-elektronika, az egészségügy, közlekedés szakmacsoportokban, szakközépiskolai nevelés és oktatás –négy általános műveltséget megalapozó évfolyammal, szakmai ismeretek átadásával. A tanuló felkészülhet az érettségi vizsgára, az ágazati szakmai érettségi vizsgára valamint felsőfokú továbbtanulásra, illetve munkába állásra, és előkészül a szakképzésbe való bekapcsolódásra;

- a szakképzési évfolyamon az Országos Képzési Jegyzékben szereplő és a szakmai alapidokumentum mellékletében felsorolt szakképesítések körében felkészítés szakmai vizsgára;
- a tanulók érdeklődése, igénye szerint, nem kötelező (választható) tanórai foglalkozásokat szervez, felzárkóztatás, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, fejlesztés, tehetséggondozás, speciális kiegészítő ismeretek átadása céljából a Kt-ben meghatározott időkeretben;
- egyéni – egy-három tanuló részére – felzárkóztató foglalkozást szervez a Kt.-ben meghatározott időkeretben;
- gondoskodik a bejáró tanulók ellátásáról;
- a Kt.-ben alapszolgáltatásként meghatározott tanórán kívüli tevékenységek biztosítása, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátása.

***Sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű szakközép-iskolai oktatása (9–12. évfolyam) kifutó rendszerben:***

- gépészet, kereskedelem-marketing, vendéglátás-idegenforgalom, elektrotechnika-elektronika, az egészségügy, közlekedés szakmacsoportokban, szakközépfiskolai nevelés és oktatás –négy általános műveltséget megalapozó évfolyammal, szakmai ismeretek átadásával. A tanuló felkészülhet az érettségi vizsgára, az ágazati szakmai érettségi vizsgára valamint felsőfokú továbbtanulásra, illetve munkába állásra, és előkészül a szakképzésbe való bekapcsolódásra;
- a szakképzési évfolyamon az Országos képzési jegyzékben szereplő és az szakmai alapidokumentum mellékletében felsorolt szakképesítések körében felkészítés szakmai vizsgára;
- a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján integráltan nevelhető, oktatható a) testi, érzékszervi (gyengénlátó, enyhe fokban hallássérült), értelmi (enyhe értelmi fogyatékosok ellátása), beszéd fogyatékos, autista, a megismerő funkciók vagy viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzdő tanulók, b) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzdő tanulók nevelésével és oktatásával kapcsolatos feladatok ellátása;
- a tanulók érdeklődése, igénye szerint, nem kötelező (választható) tanórai foglalkozásokat szervez, felzárkóztatás, tehetséggondozás, speciális kiegészítő ismeretek átadása céljából a Kt-ben meghatározott időkeretben;
- egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs és fejlesztő foglalkozások biztosítása;
- egyéni – egy-három tanuló részére – felzárkóztató foglalkozást szervez a Kt.-ben meghatározott időkeretben;
- gondoskodik a bejáró tanulók ellátásáról;
- a Kt.-ben alapszolgáltatásként meghatározott tanórán kívüli tevékenységek biztosítása, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi iskolai könyvtári feladatok ellátása.

***Szakképesítés megszerzésére felkészítő nappali rendszerű szakmai elméleti oktatás a szakképzési évfolyamokon***

- érettségi vizsgához kötött szakképesítések körében felkészít szakmai vizsgára;
- a szakképzési évfolyamon az OKJ-ben szereplő és az szakmai alapidokumentum mellékletében felsorolt szakképesítés körében felkészít szakmai vizsgára;
- a tanulók érdeklődése, igénye szerint, nem kötelező (választható) tanórai foglalkozásokat szervez, felzárkóztatás, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, fejlesztés, tehetséggondozás, speciális kiegészítő ismeretek átadása céljából a Kt-ben meghatározott időkeretben; egyéni – egy-három tanuló részére – felzárkóztató foglalkozást szervez a Kt-ben meghatározott időkeretben;
- gondoskodik a bejáró tanulók ellátásáról;
- felkészít a felsorolt szakképesítések bemeneti kompetenciája szerinti szakmai vizsgára,

- a Kt.-ben alapszolgáltatásként meghatározott tanórán kívüli tevékenységek biztosítása, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátása;

***Szakképesítés megszerzésére felkészítő nappali rendszerű szakmai elméleti oktatás a szakképzési évfolyamokon***

***Sajátos nevelési igényű tanulók szakképesítés megszerzésére felkészítő nappali rendszerű szakmai elméleti oktatása a szakképzési évfolyamokon:***

- érettségi vizsgához kötött szakképesítések körében felkészít szakmai vizsgára;
- a szakképzési évfolyamon az OKJ-ben szereplő és az szakmai alapidokumentum mellékletében felsorolt szakképesítés körében felkészít szakmai vizsgára;
- a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján integráltan nevelhető, oktatható a) testi, érzékszervi (gyengénlátó, enyhe fokban hallássérült), értelmi (enyhe értelmi fogyatékosok ellátása), beszéd fogyatékos, autista, a megismerő funkciók vagy viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzdő tanulók, b) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzdő tanulók nevelésével és oktatásával kapcsolatos feladatok ellátása;
- a tanulók érdeklődése, igénye szerint, nem kötelező (választható) tanórai foglalkozásokat szervez, felzárkóztatás, tehetséggondozás, speciális kiegészítő ismeretek átadása céljából a Kt.-ben meghatározott időkeretben;
- egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs és fejlesztő foglalkozások biztosítása;
- egyéni – egy-három tanuló részére – felzárkóztató foglalkozást szervez a Kt.-ben meghatározott időkeretben;
- gondoskodik a bejáró tanulók ellátásáról;
- felkészít a felsorolt szakképesítések bemeneti kompetenciája szerinti szakmai vizsgára,
- a Kt.-ben alapszolgáltatásként meghatározott tanórán kívüli tevékenységek biztosítása, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátása.

***Szakképesítés megszerzésére felkészítő nappali rendszerű szakmai gyakorlati oktatás a szakképzési évfolyamokon (9-11. évf., kifutó rendszerben )***

***Sajátos nevelési igényű tanulók szakképesítés megszerzésére felkészítő nappali rendszerű szakmai gyakorlati oktatása a szakképzési évfolyamokon (9-11. évf., kifutó rendszerben):***

- a szakképző évfolyamokon tanulók iskolai tanműhelyben, tankabinetben és gazdálkodó szervezeteknél történő gyakorlati oktatása;
- a szakképző évfolyamokon tanulók iskolai tanműhelyben és gazdálkodó szervezeteknél történő gyakorlati oktatása. A gyakorlati képzés teljesítése érdekében gazdálkodó szervezetekkel együttműködési megállapodást köthet;
- a tanulmányok befejezéséhez szakmai vizsgát szervez, ellátja a vizsgáztatással kapcsolatos feladatokat;
- a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján integráltan nevelhető, oktatható a) testi, érzékszervi (gyengénlátó, enyhe fokban hallássérült), értelmi (enyhe értelmi fogyatékosok ellátása), beszéd fogyatékos, autista, a megismerő funkciók vagy viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzdő tanulók, b) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzdő tanulók nevelésével és oktatásával kapcsolatos feladatok ellátása;
- egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs és fejlesztő foglalkozások biztosítása;
- gondoskodik a bejáró tanulók ellátásáról;
- felkészít a felsorolt szakképesítések bemeneti kompetenciája szerinti szakmai vizsgára.

***Sport, szabadidős-képzés:***

- közoktatási típusú sportiskolai szakközépiskolai képzés.

### ***Szaggimnáziumi képzés ( 9-12. évf)***

- gépészet, kereskedelem-marketing, vendéglátás-idegenforgalom, elektrotechnika-elektronika, az egészségügy, közlekedés, egyéb szolgáltatás szakmacsoportokban, szaggimnáziumi nevelés és oktatás –négy általános műveltséget megalapozó évfolyammal, szakmai ismeretek átadásával. A tanuló felkészülhet az ágazati szakmai érettségi vizsgára valamint felsőfokú továbbtanulásra, illetve munkába állásra, és előkészül az érettségi vizsgát követő szakképesítés megszerzésére;

### ***Szakközépiskolai képzés ( 9-11. évf, 12-13. évf.)***

- felkészít a felsorolt szakképesítések bemeneti kompetenciája szerinti szakmai vizsgára,
- a Kt.-ben alapszolgáltatásként meghatározott tanórán kívüli tevékenységek biztosítása, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátása,
- felkészít az érettségi vizsgára, a Kt.-ben alapszolgáltatásként meghatározott tanórán kívüli tevékenységek biztosítása, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátása;
- egyéni – egy-három tanuló részére – felzárkóztató foglalkozást szervez a Kt.-ben meghatározott időkeretben;
- gondoskodik a bejáró tanulók ellátásáról

### ***Felnőttoktatás.***

#### ***Nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanulók kollégiumi, externátusi nevelése:***

- a tanulók részére kollégiumi ellátást, étkeztetést nyújt, és tehetséggondozást végez;
- kollégiumi, externátusi nevelés, oktatás.

#### ***Nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő sajátos nevelési igényű tanulók kollégiumi, externátusi nevelése:***

- a tanulók részére kollégiumi ellátást, étkeztetést nyújt és tehetséggondozást végez;
- kollégiumi, externátusi nevelés, oktatás;
- a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján integráltan nevelhető, oktatható a) testi, érzékszervi (gyengénlátó, enyhe fokban hallássérült), értelmi (enyhe értelmi fogyatékosok ellátása), beszéd fogyatékos, autista, a megismerő funkciók vagy viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzdő tanulók, b) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzdő tanulók nevelésével és oktatásával kapcsolatos feladatok ellátása;
- egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs és fejlesztő foglalkozások biztosítása;

#### ***Kollégiumi szálláshelynyújtás közoktatásban tanulók számára:***

- tanulók szállásnyújtásával összefüggő feladatok ellátása;
- pályaválasztásához, a tanuló önálló életkezdéséhez szükséges ismeretek, képességek megszerzésének elősegítése;
- a kollégium kapcsolatot tart a tanuló szülőjével, iskolájával;
- gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátása; egyéb máshova nem sorolt szálláshelyszolgáltatás.

#### ***Iskolai intézményi étkeztetés:***

- biztosítja az iskolai oktatásban részesülőket, illetve az ott dolgozókat étkeztetését.

#### ***Tanulók kollégiumi étkeztetése:***

- kollégiumban szervezett közétkeztetés;
- biztosítja az iskolai oktatásban részesülőket étkeztetését.



### ***Munkahelyi étkeztetés:***

- kollégiumban szervezett közétkeztetés.

### ***Iskolai, diáksport-tevékenység és támogatása:***

- biztosítja a tanulók kulturális, egyéb szabadidős, egészségfejlesztési feladatainak ellátását, valamint a diáksportot. Emelt szintű nappali rendszerű szakközépiskolai szakmai oktatás a szakképzési évfolyamokon.

### ***Iskolarendszeren kívüli nem szakmai oktatás:***

- továbbképzések, tanfolyamok, önköltséges tanórán kívüli foglalkozások szervezése;
- biztosítja a pedagógusok felkészülését a kétszintű érettségi vizsgák lebonyolításához; intézményi vagyon működtetése a teljes kapacitás kihasználása érdekében. Szakképesítés megszerzésére felkészítő szakmai elméleti felnőttoktatás:
- az intézmény képzési profiljához illeszkedő – a melléklet szerinti – egyéb, iskolarendszeren kívüli szakmai oktatás, vizsgáztatás.

### ***Szakképesítés megszerzésére felkészítő szakmai gyakorlati felnőttoktatás:***

- az intézmény képzési profiljához illeszkedő – a melléklet szerinti – egyéb, iskolarendszeren kívüli szakmai oktatás, vizsgáztatás;
- szakközépiskolai tagozatos (érettségire felkészítő) képzés – a felnőttoktatási kerettantervben meghatározottak szerint – 4 éves nappali, esti és levelező formában.

### ***Építményüzemeltetés:***

- intézményi vagyon működtetése a teljes kapacitás kihasználása érdekében.

### ***Foglalkoztatás elősegítő képzések.***

M.n.s. egyéb felnőttoktatás.

### ***Oktatást kiegészítő tevékenység***

Pedagógiai szolgáltató tevékenység:

- igénybe vesz pedagógiai szakmai szolgáltatásokat.

### ***Egyéb oktatást kiegészítő tevékenység:***

- biztosítja a minőségfejlesztési feladatok ellátását;
- igénybe vesz pedagógiai szakmai szolgáltatásokat;
- pedagógus továbbképzés és szakvizsga támogatása;
- szakmai és informatikai fejlesztési feladatokat lát el;
- a tanműhelyek szabad kapacitása terhére ipari, kereskedelmi, vendéglátó szolgáltatási tevékenység végzése, termékek értékesítése;
- biztosítja a tanulói tankönyvvásárláshoz az általános hozzájárulást, valamint az ingyenes tankönyvellátáshoz a kiegészítő hozzájárulást;
- biztosítja a pedagógusok felkészülését a kétszintű érettségi vizsgák lebonyolításához;
- iskolai szünetekben a férőhelyek turisztikai célú hasznosítása;
- képzéseknek, továbbképzéseknek, versenyeknek helyet és eszközt biztosít;
- a szabad konyhai kapacitás terhére vendégétkeztetést végez.

Üdülési, egyéb átmeneti szálláshely-szolgáltatás.

Lakóingatlan és nem lakóingatlan bérbeadása, üzemeltetése.

### ***Egyéb kiegészítő gazdasági tevékenység:***

- tanműhelyi szabadkapacitás terhére ipari termelő (fém-, építő- és könnyűipar), építőipari és kereskedelmi szolgáltatási tevékenység végzése, tanműhelyi termékek értékesítése;
- iskolai helységek, tornaterem, udvar, eszközök bérbeadása a szabad kapacitás kihasználása érdekében;
- egyetemi előkészítők, verseny-előkészítők, szakköri foglalkozások.

Élelmiszer jellegű bolti vegyeskereskedelem.  
Gépjárműjavítás-karbantartás.  
Gépjármű alkatrész- kereskedelem.

Szakközépiskolai felnőttoktatás (9–12/13. évfolyam)

***Szakképesítés megszerzésére felkészítő szakmai elméleti felnőttoktatás:***

- az intézmény képzési profiljához illeszkedő – a melléklet szerinti – egyéb, iskolarendszeren kívüli szakmai oktatás, vizsgáztatás.

**6. Az intézménybe felvehető maximális gyermek és tanulólétszám:**

- nappali rendszerű képzés 1710 fő
- felnőttoktatás 400 fő

**7. Az iskolai évfolyamok száma:**

A jóváhagyott pedagógiai program szerint:

- kifutó szakiskolai képzés közismereti oktatással: 3 év,
- szakiskolai képzés közismereti oktatás nélkül: 2 év,
- szakiskolások érettségire felkészítő szakközépiskolája: 2 év,
- kifutó 4 évfolyamos szakközépiskola, szakképző évfolyamokon, szakiskolában és szakközépiskolában egyaránt a hatályos Országos Képzési Jegyzékben meghatározott évfolyamok szerint;
- a jóváhagyott pedagógiai, szakmai program szerint – a szakközépiskolában – az évfolyamok száma a szakképző évfolyamokon az alapító okirat szerint: 1, ill. 2 év,
- szakgimnáziumi képzés: 4+1 év,
- szakközépiskolai képzés: 3+2 év

**8. Szakképzési szakmacsoportok:**

A szakmai alapidokumentum tartalmazza az oktatható szakképesítések megnevezését, OKJ-s azonosító számát és a szakképzés időtartamát, továbbá az iskolarendszeren kívüli szakképzések megnevezését, OKJ-s azonosító számát és a szakképzés időtartamát, valamint a felnőttképzéshez kapcsolódó szolgáltatásokat.

**1.3. A pedagógiai program készítése során felhasznált jogszabályok**

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII.28.) Korm. Rendelet
- Az 1992. évi XXXIII. tv. a Közalkalmazottak jogállásáról (Kjt)
- 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- A 2001. évi (többször módosított) CI. tv. a felnőttképzésről
- A 138/1992. (X. 8.) Kormányrendelet a közalkalmazottakról szóló 1992. évi XXXIII. tv. végrehajtásáról a közoktatási intézményekben
- 100/1997. évi Korm. r. Az érettségi vizsga szabályzata
- A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet
- 20/2007. (V.21.) SZMM-rendelet a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről
- 28/2000. (IX.21.) OM-rendelet a kerettantervek kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

- A katasztrófák elleni védekezés és a polgári védelem ágazati feladatairól szóló 44/2007. (XII. 29.) OKM rendelet
- 4/2002. (II.26.) OM-rendelet az iskola rendszerű szakképzésben részt vevő tanulók juttatásairól
- 37/2003. (XII.27.) módosított OM-rendelet az Országos Képzési Jegyzékről
- 2011. évi CLV. törvény a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról
- 362/2011. (XII. 30.) korm. rendelet az oktatási igazolványokról
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat Fejlesztési Terve
- Ózdi SZC Alapító Okirata
- Az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata
- Az Intézmény házirendje
- Az intézmény munka- és balesetvédelmi illetve tűzvédelmi szabályzata
- 8/2006. (III. 23.) OM rendelet a szakképzés megkezdésének és folytatásának feltételeiről, valamint a térségi integrált szakképző központ tanácsadó testületéről
- A szociális és munkaügyi miniszter 15/2008 (VII. 13.) SZMM rendelete a szociális és munkaügyi miniszter hatáskörébe tartozó szakképzések szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról
- A szociális és munkaügyi miniszter 20/2007. (V. 21.) SZMM rendelete a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről
- 20/2008. (XII. 17.) SZMM rendelet a szakmai vizsgadíj és a vizsgáztatási díjak kereteinek, valamint egyes szociális és munkaügyi miniszteri rendeletek rendelkezéseinek hatályon kívül helyezéséről
- A szociális és munkaügyi miniszter 19/2008. (XII. 4.) SZMM rendelete a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről szóló 20/2007. (V. 21.) SZMM rendelet módosításáról
- 4/2008. (IV. 22.) SZMM rendelet a regionális fejlesztési és képzési bizottságok működéséről
- 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről (módosította az 1997. évi CII. tv., 2001. évi LXXVIII. tv., 2004. évi XI. tv.)
- 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. tv. egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról
- 1999. évi XLII. tv. a nemdohányzók védelméről
- 65/1999. (XII. 22.) EüM rendelet a munkavállalók munkahelyen történő egyéni védőeszköz használatának minimális biztonsági követelményeiről
- 28/2011. (IX. 6.) BM rendelet az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról
- 2011. évi CXXVIII. Törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról

**Az ÓSZC Surányi Endre  
Szakképző Iskolája és Kollégiuma**

**nevelési programja**

## 2. Pedagógiai alapelveink

### 2.1. Az iskolánk nevelőtestületének pedagógiai hitvallása

A nevelés-oktatás során figyelembe vesszük, hogy a biológiai, fiziológiai, pszichológiai és társadalmi törvényszerűségek folyamatosan és együttesen hatnak. A nevelés-oktatás két alapvető tényezője, a pedagógus és a növendék egyenrangú félként vesz részt a nevelés és oktatás folyamatában. Ezen elvvel összhangban pedagógusainknak vezető szerepe van az ösztönző pedagógiai légkör kialakításában.

**Az ÓSZC Surányi Endre Szakképző Iskolája és Kollégiuma pedagógusai mindennapi nevelő és oktató munkájukban a következő pedagógiai alapelveket szeretnék érvényre juttatni.**

*a) Az iskolánkban olyan légkört kívánunk teremteni, amelyben a tanulóink otthon érezhetik magukat. Ennek érdekében:*

- Tiszteletben tartjuk a tanulók személyiségét.
- A tanulókat bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe.
- Figyelembe vesszük a tanulók egyéni képességeit.
- Diákjaink elé tárjuk a velük szemben támasztott követelményeket.
- Minden tanuló számíthat valamennyi pedagógus jóindulatú segítségére, az iskola életében szeretetteljes, a kölcsönös tiszteleten alapuló kapcsolatok kialakítására törekszünk:
  1. tanuló és tanuló,
  2. tanuló és nevelő,
  3. szülő és nevelő,
  4. nevelő és nevelő között.

*b) A tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Pedagógusaink szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges szakembereket kívánnak nevelni a hozzájuk érkezett gyermekekből. Ezért:*

- A tervszerű nevelő és oktató munkánk a tanulók készségeit fejleszti, számukra korszerű, a mindennapi életben jól hasznosítható, továbbfejleszthető középfokú műveltséget nyújt.
- Intézményünk olyan – az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a tudományokra, a technikára, a műszaki életre vonatkozó – ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók általános és szakmai műveltségét, világszemléletét, eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben.
- Az iskola nevelő, és oktató tevékenységének céljait a tanulói személyiség széles körű fejlesztésében jelöljük meg.
- Fontosnak ítéljük az egyéni tanulási módszerek elsajátítását.
- Szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak, a precíz munkának becsülete legyen.
- El kívánjuk érni, hogy diákjaink megtanulják felismerni a jót és a rosszat.
- Törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak a kialakítására.

- Igyekszünk megismertetni tanulóinkkal nemzeti kultúránk és történelmünk kiemelkedő eseményeit, személyiségeit, hagyományait, ezen keresztül táplálva a haza, a szülőföld iránti szeretetet.

**c) *Iskolánk a szülőkkel ápoltt kapcsolatok révén részt kíván venni lakóhelyünk és közelebbi környezetünk életében. Így:***

- Rendszeres kapcsolattartásra törekszünk a tanulók szüleivel, családjával.
- Lehetőséget teremtünk arra, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, elért eredményeinkről a szülők és partnereink tájékozódjanak.
- Ápoljuk, és bővíteni igyekszünk a már meglévő városi és térségi kapcsolatainkat (általános és középiskolákkal, közművelődési intézményekkel, gazdasági szervezetekkel, sportegyesületekkel stb.).
- Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink továbbra is részt vegyenek a városi rendezvényeken, azok szervezésében és lebonyolításában.

**d) *Eszményeinkben olyan tanuló képe él, aki a közös családi, iskolai és gyakorlati, munkahelyi nevelés eredményeképpen egyesíti magában az alábbi tulajdonságokat:***

- humánus,
- erkölcsös,
- fegyelmezett,
- művelt, érdeklődő, nyitott,
- kötelességtudó,
- kreatív, alkotó, öntevékeny, aktív,
- becsüli a szorgalmas tanulást, munkát, és a tudást,
- gyakorlatias, képes a probléma értékelésére, és megoldására,
- jó eredmények elérésére törekszik (tanulásban, munkában, játékban),
- van jövőképe,
- képes a tudását fejleszteni, ismeri a tanulás hatékony módszereit,
- a mindennapi életben felhasználható jártasságokkal rendelkezik,
- ismeri, tiszteli, ápolja nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket, a természetet, a környezet értékeit, más népek hagyományait, az egyetemes emberi kultúra eredményeit,
- a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik,
- ismeri és alkalmazza a közösségi élet magatartásformáit,
- viselkedése udvarias, beszéde kulturált,
- szüleit, nevelőit, társait tiszteli, becsüli,
- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápoltt,
- egészségesen él, szeret sportolni, mozogni.

**e) *Szakmai képzésünk során tanulóink életpálya-tervezését úgy kívánjuk befolyásolni, hogy középpontba kerüljön a képességük szerinti tanulás mellett a helyes szakmaválasztás, az "élethosszig" tartó életpálya – építés. Szakképzésünk alatt igyekszünk megvalósítani:***

- A tanulóknak korszerű szakmai műveltséget nyújtunk, valamint speciális szakmai tudást a szakma műveléséhez, a szakmai munkatevékenység ellátásához.
- Megalapozzuk és kifejlesztünk a tanulóknál olyan hasznosítható szakmai tudást, amelynek birtokában képesek szakterületükön a technikai, technológiai fejlődésből adódó változó, növekvő szakmai követelményeknek eleget tenni.
- Szakmaszeretetre, hivatástudatra, fegyelmezett, szakszerű, pontos, megbízható munkavégzésre nevelünk.

- Folyamatos feladatunk a tanulók esztétikai érzékének és önművelésének motiválása, fejlesztése.
- Felkészítjük a tanulókat a munkahelyi, a szakmai érdekvédelmi szervezetek munkájában való közreműködésre.
- Széles körű alapképzést biztosítunk, mely alkalmassá teszi az intézményünkbe járó tanulókat más szakmák elsajátítására is.
- Felkészítjük a tanulókat arra, hogy az iskola elvégzése után sikerrel vegyenek részt a munkaerő-piaci versenyben, képesek legyenek önmaguk menedzselésére.
- Képesek legyenek vállalkozást létesíteni, működtetni.

Tudjuk, hogy ezen tulajdonságok mindegyikének kialakítására, illetve az előző pontokban megfogalmazott alapelvek maradéktalan teljesítésére nem vagyunk képesek. Mindennapi nevelő- oktató munkánk mégis arra irányul, hogy végzős diákjaink az eddigiekben megfogalmazottak közül a legtöbb személyiségjeggyel rendelkezve kerüljenek ki az intézményünkből.

### **3. Az intézményünkben folyó nevelő- oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai**

Az intézményünkben folyó **nevelőmunka céljait** az általános emberi és nemzeti értékek, a szakmai követelmények, a társadalmi, gazdasági igények, a fenntartó és a szolgáltatásainkat igénybe vevők által megfogalmazott elvárások határozzák meg.

#### **3.1. A pedagógiai célok az egyes szakaszokban**

##### **9-12. évfolyam**

- Személyiségfejlesztés, az önismeret fejlesztése.
- Tanulási technikák kialakítása.
- A tanulók ismerjék meg a demokratikus társadalom értékeit, az állampolgári jogokat és kötelességeket.
- Patriotizmus, egészséges nemzettudat kialakítása.
- Az egyetemes nemzeti értékek megismertetése és tiszteletben tartására nevelés.
- A másság elfogadására, toleranciára nevelés.
- Egészséges életmódra nevelés. A harmonikus életvitelt megalapozó szokások kialakítása.
- Kommunikációs készségek kialakítása.
- A mindennapi érintkezéssel kapcsolatos értékek és a kulturált viselkedési normák kialakítása (udvariasság, figyelmesség, köszönés).
- Érettségi vizsgára való felkészítés.
- A tehetséges tanulók továbbtanulásra, versenyekre való felkészítése.
- A középfokú általános műveltség kialakítása, amelyben nagyobb jelentőséget kap az érdeklődésen alapuló orientáció.
- Megalopozza a középfokú szakképzésbe való belépést.
- Gyakorlati tapasztalatokat szereznek a tanulók a választott szakirányról.
- A demokratikus polgártudat és az identitástudat magasabb szintre emelése.

### **9-11 Szakközépiskolai (kifutó szakiskolai) évfolyam**

- A más iskolából érkezők felzárkóztatása a szakmai előkészítő ismeretekből (tanóra, egyéni foglalkozás, fakultatív óra keretében).
- A tanuló elsajátítja a választott (alapfokú végzettséghez kötött) szakma elméleti és gyakorlati ismereteit, felkészül a szakmai vizsgára.
- A helyi szakmai, gazdasági, társadalmi igényeket figyelembe vevő képzésben részesülnek.
- Olyan szakmai alapismeretek kialakítása, amellyel képes a tanuló a szakmai helytállásra és további vagy magasabb szintű szakképesítés megszerzésére.
- A szakemberektől elvárt emberi tulajdonságok kialakítása: munkafegyelem, megbízhatóság, felelősségtudat, önállóság, kreativitás, nyitottság, fogékonyság a változásokra, az önképzés igénye.

### **13-15. középiskolai szakképző évfolyam**

- A tanuló elsajátítja a választott (középfokú végzettséghez kötött) szakma elméleti és gyakorlati ismereteit, felkészül a szakmai, illetve a technikus minősítő vizsgára.
- A helyi szakmai, gazdasági, társadalmi igényeket figyelembe vevő képzésben részesülnek.
- Olyan szakmai alapismeretek kialakítása, amellyel képes a tanuló a szakmai helytállásra és további vagy magasabb szintű szakképesítés megszerzésére.
- A szakemberektől elvárt emberi tulajdonságok kialakítása: munkafegyelem, megbízhatóság, felelősségtudat, önállóság, kreativitás, nyitottság, fogékonyság a változásokra, az önképzés igénye.
- A jövő technikusok legyenek képesek az önálló munkavégzésre, a kreatív gondolkodásra.
- Felkészítés a szakirányú továbbtanulásra.
- A fizikai állóképesség szinten tartása, lehetőség szerinti fejlesztése.

### **Felnőttoktatás**

- A lehetőségek biztosítása az érettségi bizonyítvány megszerzéséhez elsősorban a végzett szakmunkások számára, alkalmazkodva a differenciált hallgatói előképzettséghez és a szülői igényekhez.
- A későn érő tanulók továbbfejlődésének, továbbtanulási lehetőségének biztosítása.
- A középfokú általános műveltség kialakítása.
- Érettségi vizsgára való intenzív felkészítés.
- A demokratikus polgártudat és az identitástudat magasabb szintre emelése.
- A munkaerőpiacon való jobb érvényesülés biztosítása.
- Olyan alapismeretek megszerzése, amelyek alkalmassá teszik a tanulót a középfokú szakképzésbe való bekapcsolódásra.
- Az önismeret fejlesztése. A kulturális értékek felé orientálás.
- Az egészséges életmód igényének ébren tartása. A harmonikus életvitelt megalapozó szokások kialakítása.

## **3.2. Pedagógiai feladatok**

Pedagógiai munkánk alapvető feladata, hogy a tanulók nyitottságára, aktivitására, érdeklődésére épített, a személyiségük fejlődése szempontjából fontos értékeket ismerjék meg a tanulók és azok elsajátítása meggyőződéssel alapuljon. Ezen értékek képviselője határozza meg a vállalt feladatunkat, tevékenységeinket, szakmai munkásságunkat:

- Az élet tisztelete, védelme, a természeti környezet megóvása.
- Az ember testi és lelki egészsége, az egészség megőrzése; az egészséges, kulturált életmód iránti igény, a testmozgás iránti igény.



- Önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye (önbecsülés, önbizalom). Felelősségvállalás saját sorsának alakításáért, nyitottság az élmények, az esztétikum befogadására.
- Fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség.
- A család (szűkebb és tágabb értelemben) tisztelete, szeretete, megbecsülése.
- Kulturált magatartás és kommunikáció.
- A világ megismerésének igénye, önművelés, önértékelés igénye; az önálló tanulás képességeinek kialakítása.
- A szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete, megóvása. Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet.
- Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Törekvés a demokrácia érvényesítésére, a demokrácia írott és íratlan szabályainak megismerésére és betartására.
- Korszerű, a jelen kor követelményeinek megfelelő szakmai műveltség, speciális szakmai tudás megszerzése, kreativitás, újítani akarás képességének fejlesztése, megbízható munkavégzés igényének kialakítása.
- Továbbfejleszthető, bővíthető technikai, technológiai ismeretek birtoklása, rokon szakterületek ismerete.
- Felsőfokú (egyetemi, főiskolai) szakmai végzettség megszerzésére irányuló törekvés, annak előkészítése, megalapozása, tehetséggondozás.

### 3.3. Speciális gyógypedagógiai feladatok

Az iskola – szakmai alapdokumentumának megfelelően – vállalja a szakértői vélemény alapján oktatható sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű iskolai oktatását. A sajátos nevelési igényű tanulók oktatása-nevelése integráltan folyik. A sajátos nevelési igényű tanulók oktatásának-nevelésének személyi feltétele (fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus alkalmazása) biztosított, tárgyi feltételei a fejlesztő helyiség felszereltségével rendelkezésre állnak.

#### **Mindezek érdekében:**

- Egyéni segítségnyújtást kell biztosítani – egyéni fejlesztési tervek segítségével-, a beilleszkedési, magatartási, tanulmányi problémákkal küzdő tanulók részére.
- Fejlesztő foglalkozást kell tartani az integráltan nevelt tanulók számára.
- A nevelőknek az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben kell részesíteniük az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így – elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél – a tanulók önálló és csoportos munkájára kell támaszkodniuk.
- A részképesség-zavar tüneteit mutató tanulók sajátos nevelési igényeinek kielégítése gyógypedagógus és fejlesztő pedagógus közreműködésével történik.
- A rehabilitációs célú órakeretben a tanulók fejlesztését egyéni terápiás terv alapján végezzük.
- A kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően az iskolai oktatásban érvényesítjük:
  - a számonkérési,
  - értékelési,
  - esetleg - indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján - az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítés lehetőségét.
- Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladatunk:
  - az egészséges énkép és önbizalom kialakítása
  - a kudarcűrő-képesség növelése,
  - az önállóságra nevelés.

### 3.4. Alkalmazott nevelési módszerek

Az eddigiekben megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását segítő, az intézmény pedagógusai által alkalmazott nevelési módszerek két nagy csoportba oszthatóak:

1. **Közvetlen (direkt) módszerek** azok, amelyek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. **Közvetett (indirekt) módszerek** azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

	<b>KÖZVETLEN MÓDSZEREK</b>	<b>KÖZVETETT MÓDSZEREK</b>
<b><i>Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek</i></b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ követelés</li> <li>▪ gyakoroltatás</li> <li>▪ segítség adása</li> <li>▪ ellenőrzés</li> <li>▪ ösztönzés</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ a tanulói közösség tevékenységének megszervezése</li> <li>▪ a közelebbi vagy távolabbi közös célok kitűzése, elfogadtatása</li> <li>▪ hagyományok kialakítása</li> <li>▪ követelés, ellenőrzés, ösztönzés</li> </ul>
<b><i>Magatartási modellek bemutatása, közvetítése</i></b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ elbeszélés</li> <li>▪ tények és jelenségek bemutatása</li> <li>▪ műalkotások bemutatása</li> <li>▪ a nevelő személyes példamutatása</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ a nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében</li> <li>▪ a követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből</li> </ul>
<b><i>Tudatosítás, a meggyőződés kialakítása</i></b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ magyarázat, beszélgetés</li> <li>▪ a tanulók önálló elemző munkája</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ felvilágosítás a betartandó magatartási normákról</li> <li>▪ vita</li> </ul>

A nevelőtestülettel szemben támasztott ezirányú követelményrendszert és egyéb elvárásokat a pedagógiai programban megfogalmazottakon túl a munkaköri leírások és az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza.

### 3.5. A célok, feladatok teljesülésének kritériumai

- Eredményes, sikeres elsajátítás a gyermek saját képességeihez mérten (különböző szinten való megfelelés a helyi tanterveinkben megfogalmazott továbbhaladási feltételeknek).
- Kulturált érintkezési formák birtoklása, azonosulás a társadalmi szerepekkel, írott és íratlan szabályok betartása, társas kapcsolatok fenntartása, illemszabályok elsajátítása, önuralom, a konfliktuskezelő technikák birtoklása.
- Önismeret, önfogadás, biztos tájékozódás a környezetben, környezetünk értékeinek felismerése, környezetvédelem, viselkedés különféle helyzetekben felnőtt jelenléte nélkül is.
- Törekvés a továbbtanulásra a gyermek adottságainak megfelelően, reális tervek és elképzelések alapján.
- Monotoniatűrő, a kitartó munka vállalása minden helyzetben.
- Saját és társai másságának ismerete, elfogadása, megértése és a mások helyzetével való visszaélés tilalma.
- A társadalmi normák, szokások és hagyományok elfogadása, tisztelete, az erkölcsös viselkedés, önzetlenség, szeretet, segítőkészség, szorgalom cselekedetekben való megmutatkozása.

## 4. Az inkluzív nevelés alapelvei

A modern pedagógiai gondolkodás alapul véve fontosnak tartjuk, hogy azok a különböző kultúrájú vagy a többségtől valamilyen szempontból eltérő gyerekek, (tehetséges, szorongó, lemaradó, újrakezdő, hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű) akik felnőtt életüket várhatóan különféle társadalmi szerepekben egymással együttműködve töltik el, már az iskolában elsajátítsák az együttműködés készségeit. Az együttnevelkedés, befogadás, az inkluzivitás elve magában foglalja a bármiféle hátránnyal, fogyatékossgal élő gyerekek közösségben nevelését, az oktatás fő áramába való bekapcsolását is. Feladatunk olyan módszerek kikísérletezése, amelyek biztosítják, hogy az együttnevelésből az „előnyös helyzetű” tanulók is profitáljanak. Az ő képességeik, személyiségük fejlődését is segítse a kompetencia alapú oktatás.

### 4.1. Az inkluzív nevelés feladatai

- A tanárok azokat a tanítási módszereket alkalmazzák, amelyek kielégítik a tanulók eltérő igényeit. Ehhez figyelembe veszik: az eltérő szociokulturális hátteret, az emocionális különbségeket, az eltérő tanulási stílusokat.
- Segítenek a tanulónak önismerete fejlesztésében annak érdekében, hogy képessé váljon saját tanulása hatékony irányítására.
- Tervezéskor figyelembe veszik a tanulók szükségleteit.
- A tanulók haladási ütemének megfelelően tervezik a munkát.
- Az egy osztályban tanító nevelők folyamatos interakcióban vannak egymással az eredményes személyi előrehaladás érdekében.
- A tanítási folyamatban megjelenik a fejlesztő értékelés.
- Együttműködnek a szülőkkel, ami további segítség lehet a gyermek szükségleteinek alaposabb feltérképezésében.

A fogyatékos emberek esélyegyenlőségének megteremtése, és a társadalomba való beilleszkedésük megkönnyítése érdekében, az egyik legfontosabb tennivaló, hogy iskolánk kezelni tudja a fogyatékossgból eredő egyéni igényeket, az egyéni eltérésekből fakadó problémákat, és képes legyen arra, hogy a tanulók számára a rendelkezésre álló eszközök felhasználásával biztosítsa azokat az egyéni tanulási útvonalakat, amelyek megakadályozhatják az iskolai kudarcok elszenvedését.

Az együttnevelésben tevékenykedő gyógypedagógus, tanárok, szakértők, szaktanácsadók, intézményvezető, a fenntartó, és az oktatásirányítók a sajátos nevelési igényű tanulók sikeres életútjának megalapozása, támogatása érdekében munkálkodnak együtt. Munkánk akkor lesz sikeres, ha tevékenységeink azonos irányban hatnak, és ha azonos célokat fogalmazunk meg lehetőleg úgy, hogy figyelembe vesszük az egyéni sajátosságokat, igényeket, és ehhez képest hozzuk létre a leginkább támogató környezetet – bevonva a döntésbe magukat az érintetteket is.

## 5. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

### 5.1. Nevelés, a pedagógia alapfunkciója a személyiségfejlődés segítése

A személyiség mindazt jelenti, amely meghatározza az ember viselkedését és gondolkodását. Az ember biológiai, lelki sajátosságait és társadalmi helyzetét foglalja egységbe.

A személyiség tulajdonságai a tevékenységben nyilvánulnak meg, sőt annak folyamatában alakulnak ki, változnak meg.

*Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét széleskörűen fejlessze a sokszínű iskolai tevékenység által.*

### ***Erkölcsei nevelés***

#### ***Feladat:***

- Az erkölcsi értékek tiszteletére nevelés (becsület, megbízhatóság, felelősségérzet, szolidaritás, előítélet-mentesség, tolerancia képességének kialakítása, fejlesztése).

### ***Értelmi nevelés***

#### ***Feladat:***

- Az eredményes tanulás módszereinek, technikájának elsajátítása, gyakoroltatása, ezáltal az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek, a problémamegoldó készség, a nyitottság, kíváncsiság, az új dolgok befogadására irányuló képességek fejlesztése. A megtanult ismeretek gyakorlatban való hasznosítási képességének alakítása.
- Korszerű információszerzési, feldolgozási és átadási technikák elsajátíttatása (számítástechnika, könyvtárhasználat, multimédiás eszközök ismerete, használata).
- Gyakorlati idegen-nyelvi készségek elsajátíttatása (korszerű módszerek, csoportbontás, eredeti nyelvi környezetben való gyakoroltatás).

### ***Közösségi, társas kapcsolatokra felkészítő nevelés***

#### ***Feladat:***

- Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása. A környezettel bántás tudás, önfegyelem, együttműködési készség fejlesztése. Kulturált konfliktuskezelés gyakoroltatása.
- A tanulók életkori fejlettségi szintjéhez méretezett tananyag tartalma alapján reális világkép, világszemlélet formálása.
- A tanulók felkészítése a társadalmi életre, közéleti szerepekre.
- A hagyományok tiszteletére és ápolására nevelés.

### ***Érzelmi nevelés***

#### ***Feladat:***

- Reális „énkép”, önismeret, önbizalom kialakulásának segítése. A heves agressziót kiváltó érzelmi reakciók helyett meggondolt, aktivitásra, helyes cselekvésre készítő érzelmek megtanulása. A temperamentum, a hangulati beállítottság pozitív irányú formálása.

### ***Akarati nevelés***

#### ***Feladat:***

- A tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése, igényszintjének emelése. „Minden gyermek tehetséges valamiben, csak fel kell ismertetni vele.” A tevékenységeket mozgató belső motivációk - lelkiismeret, kötelességtudat, érdeklődés megismerési vágy eredetiségre törekvés - erősítése külső motivációval (szükség esetén reális mértékű feddés illetve jutalmazás, dicséret). Az egészséges önbizalom kialakítása, a szorongások oldása a rendszeres, kitartó tanulásra szoktatással, szerepeltetéssel.

### ***Nemzeti nevelés***

#### ***Feladat:***

- A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeink tisztelete, ápolása, megbecsülése.
- Nemzetünk sorsáért felelősséget érző, tenni akaró és tenni tudó állampolgárok nevelése.

## **Állampolgári nevelés**

### **Feladat:**

- Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

## **Munkára nevelés**

### **Feladat:**

- A tanulók önmaguk ellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.
- A tanuló képességeinek, érdeklődésének megfelelő pályaválasztásra, egyetemi, főiskolai felvételre való felkészítés.

## **Testi nevelés**

### **Feladat:**

- A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása.

## **Esztétikai nevelés**

### **Feladat:**

- A tanulók szépérzékének, érzelmi kultúrájának, alkotó jellegű esztétikai tevékenységének fejlesztése.

## **5.2. A közösségi nevelés helye nevelési rendszerünkben**

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

## **5.3. A szociális kompetenciák fejlesztésének szinterei:**

- Osztályok, tanórák, szabadidős programok, diákönkormányzatban való szerepvállalás
- Szakkörök, sportkörök szervezése: különböző foglalkozások, versenyek lebonyolítása
- Diákönkormányzat: diákönkormányzat rendezvényei, a diákközgyűlés által igényelt éves programok lebonyolítása
- Diákközgyűlés tanulói: állampolgári jogok érvényesítésének fóruma, közösségalkotó erő

## **5.4. Önkéntes közösségi szolgálat**

**„Az érettségi bizonyítvány kiadásához a közösségi szolgálat végzésének igazolását először a 2016. január 1-je után megkezdett érettségi vizsga esetében kell megkövetelni.” (Nkt. 97. § (2))**

Az önkéntes közösségi szolgálati munka a 2012/2013. tanévben a 9. évfolyamon felmenő rendszerben kerül bevezetésre. A hatályos köznevelési törvény a korábnál nagyobb figyelmet fordít a nevelésre, ezért szerepel benne a közösségi szolgálat fogalmi meghatározása mellett az a követelmény is, hogy az érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása. Így az elméleti felkészítés lehetősége mellett megjelenik egy kötelező, gyakorlati, tapasztalati tanulás is a szociális kompetenciák fejlesztésében. A segítőkészség, megértés, elfogadás, együttérzés, kitartás, hűség, megbízhatóság, tolerancia, türelem, empátia elsősorban valós helyzetekben fejleszthetőek.

A Nat ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és- megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez. (Részlet a 110/2012. (VI. 4.) kormányrendelet mellékletéből)

Az önkéntes közösségi munkát a 9–11. (esetenként 12.) évfolyamos tanulók számára lehetőség szerint három (esetenként négy) tanévre, arányosan elosztva szervezi meg vagy biztosít időkeretet az intézmény. A fogadó szervezetekkel az iskola minden esetben Együttműködési megállapodást köt.

### ***Iskolai szinten 2 fő pedagógus látja el a koordinátori feladatokat akik felelősek :***

- a tanulók felkészítéséért, mentorálásáért, pedagógiai feldolgozásáért,
- a fogadó helyekkel való kapcsolattartásáért,
- a tanulók tevékenységének elismeréséért.

A közösségi munkát (osztályfőnöki óra keretében) felkészítő óra vezeti be, illetve összegző óra zárja.

### ***A közösségi szolgálat területei:***

- az egészségügyi,
- a szociális és jótékonyági,
- az oktatási,
- a kulturális és közösségi,
- a környezet- és természetvédelemi,
- az óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, az idős emberekkel közös sport- és szabadidős területen végzett tevékenység.

### ***Az önkéntes munka nyilvántartása***

A tanuló osztályfőnöke, vagy az ezzel a feladattal megbízott pedagógus a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumokban az iratkezelési szabályok megtartásával nyilvántartja és folyamatosan vezeti a közösségi szolgálattal összefüggő egyéni vagy csoportos tevékenységet. Mindezek alapján az Nkt.-ban az érettségi bizonyítvány kiadásának feltételeként meghatározott ötven óra közösségi szolgálat elvégzése igazolható legkésőbb a tanuló érettségi bizonyítványa kiadásának időpontjára.

A közösségi szolgálat során a tanuló naplót köteles vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott. A tanulónak közösségi szolgálati jelentkezési lapot kell kitöltenie, amely tartalmazza a közösségi szolgálatra való jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét, valamint a szülő egyetértő nyilatkozatát.

Az iskola a közösségi szolgálat teljesítéséről igazolást állít ki két példányban, amelyből egy példány a tanulónál, egy pedig az intézménynél marad.

### ***A közösségi munka végzésének időkerete***

A közösségi szolgálat teljesítése körében egy órán hatvan perc közösségi szolgálati idő értendő azzal, hogy a helyszínre utazás és a helyszínről hazautazás ideje nem számítható be a teljesítésbe.

A közösségi szolgálat helyszínén a szolgálattal érintett személy segítése alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás időkeretben végezhető.

A tizennyolcadik életévét be nem töltött személy, illetve a korlátozottan cselekvőképes nagykorú személy olyan közérdekű önkéntes tevékenységet folytathat, amely megfelel életkorának, testi, értelmi és erkölcsi fejlettségének, illetve képességeinek, valamint amely nem veszélyeztetni egészségét, fejlődését és tankötelezettségének teljesítését.

A tizenhatodik életévét be nem töltött önkéntes és a korlátozottan cselekvőképes nagykorú önkéntes közérdekű önkéntes tevékenységet külföldön nem végezhet.

A tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes közérdekű önkéntes tevékenységet 20 óra és 6 óra között nem végezhet.

***A tizenhatodik életévét be nem töltött önkéntes által a közérdekű önkéntes tevékenységre fordítható idő nem haladhatja meg:***

- a) tanítási szünet ideje alatt a napi három órát és a heti tizenkét órát,
- b) tanítási időben a heti hat órát (tanítási napon a napi két órát, tanítási napon kívül a napi három órát).

A tizenhatodik életévét betöltött, de tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes által a közérdekű önkéntes tevékenységre fordítható idő nem haladhatja meg a napi négy és fél órát és a heti tizennyolc órát.

A tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes részére a közérdekű önkéntes tevékenység befejezése és másnapi megkezdése között legalább tizennégy óra pihenőidőt kell biztosítani.

## **6. A fogyasztóvédelemmel összefüggő iskolai feladatok**

### **6.1. A fogyasztóvédelmi oktatás célja**

„A fogyasztóvédelem célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknban.”(NAT)

A cél elérését a fenntarthatóság, azon belül a fenntartható fogyasztás fogalmának kialakítása, elterjesztése és a fenntarthatóságnak a mindennapi életünkben fogyasztóként való képviselése jelenti. Ennek érdekében célunk, hogy a diákok értsék, valamint a saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

- tudatos, kritikus fogyasztói magatartás,
- ökológiai fogyasztóvédelem,
- környezettudatos fogyasztás,
- fenntartható fogyasztás,
- preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem.

### **6.2. Az értékek formálásában feladatunk:**

- A kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése
- Az egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása
- A természeti értékek védelme
- a piac, a marketing és a reklám szerepének megismertetése
- a minőség, biztonság, gazdaságosság és takarékoság szerepének hangsúlyozása a fogyasztás során.

### **6.3. A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei**

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiailag megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amelyek a gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoznak magukban.

Szükséges a társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakításának elősegítése, a jogukat érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő fiatalok képzése.

A fogyasztás elemi meghatározója a család.

Iskolai programunkban a pszichológiai mozgatókra, és a helyes értékrend kialakítására kell a hangsúlyt fektetni. A fenntartható fogyasztás nem annyira tudományos vagy technikai kérdés, hanem inkább az értékek választásával, a tudatos beállítódással kapcsolatos viszony.

### **6.4. Módszertani elemek**

- interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól
- riportkészítés az eladókkal
- médiafigyelés, reklámkritika
- vita, egyéni és csoportos döntéshozatal
- adatgyűjtés, adatfeldolgozás, információszerzés



## 7. Egészségnevelési program

„Az egészség olyan drága gyöngyszem, mely minden földi kincsek felett való.”  
(Pápai Párizs Ferenc)

### 7.1. Bevezetés, alapfogalmak, az egészségnevelés meghatározása

**Az egészség - a WHO meghatározása szerint - a testi, lelki, szociális jól-lét állapota.**

Az egészségi állapotot négy alapvető tényező határozza meg:

- genetikai tényezők,
- környezeti tényezők,
- életmód,
- az egészségügyi ellátó rendszer működése.

**Az egészségfejlesztés az összes nem terápiás egészségjavító módszer gyűjtőfogalma, amely a következőket foglalja magába:**

- korszerű egészségnevelés,
- elsődleges, prevenció,
- mentálhigiéné,
- egészségfejlesztő szervezetfejlesztés,
- az önségítés feladatai, módszerei.

**Az egészségnevelés a WHO meghatározása szerint olyan, változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkézségeket bővíti az egyén és a környezetében élők egészségének előmozdítása érdekében.**

**Az elsődleges megelőzés a betegség első megjelenésének megakadályozására, az egészség megőrzésére irányul.**

A korszerű egészségnevelés az egészségi állapot erősítésére és fejlesztésére irányul. Ide tartozik:

- az egészséges táplálkozás,
- az aktív szabadidő eltöltés,
- a mindennapos testmozgás,
- a személyi higiéné,
- a lelki egyensúly megteremtése,
- a harmonikus párkapcsolat és családi élet kialakítása, fenntartása,
- családtervezési módszerek,
- az egészséges és biztonságos környezet kialakítása,
- az egészségkárosító magatartásformák elkerülése,
- a járványügyi és élelmiszer-biztonság megvalósítása.

### 7.2. Az iskolai egészségnevelés célja

Az egészségnevelés célja: annak tudatosítása, hogy mindenki egyénileg is felelős önmaga egészségéért. A tanulókat képessé kell tenni arra, hogy kontrollálják saját egészségüket, törődjenek többet testi, lelki, szociális jól-lét állapotuk megtartásával, s mindehhez rendelkezzenek a szükséges információkkal és lehetőségekkel.

El kell fogadtatnunk, hogy a betegségek megelőzése az egyén és a társadalom egésze számára is rendkívül fontos feladat. A helyes életmód, életvezetés, az egyén felelősségének felvállalása segíthet a jól-lét állapotának hosszú ideig tartó megőrzésében.

Meg kell értetnünk, hogy a testi és a lelki harmóniára törekvés teremtheti meg az egészség megőrzésének lehetőségét.

### **7. 3. Az iskola és partnereinek együttműködése az egészségnevelés érdekében**

#### **7.3.1. Az iskola az egészségfejlesztés egyik legfontosabb színtere**

- A középiskolai tanulók hosszú évekig tartózkodnak az iskolában.
- Ebben a szocializációs közegben nyílik leginkább mód az egészséges életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására, begyakorlására.
- A középiskolai tanuló személyisége még alakítható, kellő nyitottsággal rendelkezik az értékek befogadására.
- Az egészségfejlesztési információ folyamatos közvetítése követendő magatartási modelleket képes nyújtani.
- Lehetőséget ad arra, hogy az oktató-nevelő munka során a tanulók személyiségfejlesztése minél szélesebb körű legyen.
- A személyközpontú, egyénre szabott nevelési tevékenység során kontrollálja a tanulók válaszadási képességét.
- Hozzásegíti a fiatalokat önmaguk és lehetőségeik minél szélesebb körű megismeréséhez.
- A tanulás, a tudás, az önképzés fontosságának felismertetésével hozzájárul a szociális hátrányok leküzdéséhez

#### **7.3.2. Az egészségfejlesztő iskola az élet, a tanulás, a munka egészséges színtere**

- Folyamatosan fejleszti környezetét felkeltve az igényt az esztétikus, tiszta, ápoltság iránt.
- Egészséges és biztonságos feltételeket biztosít az eredményes tanuláshoz
- A tanórai és a tanórán kívüli tevékenységek keretében mintát ad a szabadidő hasznos eltöltéséhez.
- Biztosítja a rendszeres testmozgás lehetőségét.
- Az oktató-nevelő munka során mindig fokozott figyelmet fordít a tanulók emberi méltóságára, testi, lelki és szociális jól-létük biztosítására.
- Az egyéni képességek ismeretében támogatja az egyén előrelépését, sikerélményekhez juttat, elismerve az erőfeszítést, a jószándékot, a munkát.

#### **7.3.3. Az iskola az egészségnevelési céljait segítő kapcsolatai révén valósítja meg**

A célok elérését szolgáló konkrét feladatok meghatározása pontos helyzetelemzést kíván. A helyzetelemzés feltétele az adekvát információk összegyűjtése, rendszerezése, feldolgozása. Az egészségnevelés konkrét feladatainak meghatározásához szükséges információk összegyűjtése két szinten zajlik:

- Az iskolán belüli együttműködéssel
- Az iskolán kívüli együttműködéssel

##### *a) Információgyűjtés iskolán belüli együttműködéssel:*

- A diákoktól közvetett és közvetlen formában szerezhető információ önmagukról, társaikról, szűkebb és tágabb környezetükről. (pl. kérdőívek kitöltése, felmérések készítése, az általuk felvetett konkrét problémák elemzése révén).

- A pedagógusok oktató-nevelő munkájuk során közvetlen kapcsolatba kerülnek a tanulókkal, az egyes szaktanárok pontosan „feltérképezhetik” egyes osztályok, tanulócsoporthoz tagjainál az adott tantárgy ismeretanyagának elsajátításához szükséges részkapességek meglétét, fogyatékos voltát, esetleges hiányát.
- Az osztályfőnököknek különösen fontos a szerepük az oktató-nevelő munkához szükséges információk gyűjtésénél, a rendszerezett adatok felhasználásánál. Nemcsak diákjaikkal, hanem szüleikkel is közvetlen kapcsolatot tudnak kiépíteni, elsődlegesen az ő feladatuk a szülői elvárások közvetítése.
- Az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse informálódik a tanulók szociális helyzetéről, felméri a hátrányos és veszélyeztetett tanulók létszámát, folyamatosan együttműködik az általa nyilvántartott tanulókkal, gondviselőkkel és a gyermekvédelmi szakszolgálatokkal. Amennyiben szükségesnek tartja, kéri az intézmény intézményvezetőjét a megfelelő hatóságok értesítésére.
- Az iskola-egészségügyi szolgálat éves munkaterve alapján jogszabályi kötelezettségeinek megfelelően végzi el a szükséges szűrővizsgálatokat, pályaalkalmassági vizsgálatokat, készíti el a testnevelési besorolást, valamint egyénileg foglalkozik a külön gondoskodást igénylőkkel.
- A védőnő az iskola-egészségügyi szolgálatban betöltött szerepén túl tanórák tartásával, egészségügyi vetélkedőkre való felkészítéssel segíti az oktató-nevelő munkát, valamint a fogadóóráin jelentkező tanulókkal folytatott beszélgetés tapasztalatait megosztja a tantestülettel.
- A drogkoordinátor - speciális ismeretek birtokában - szorosan együttműködve az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelősével, az osztályfőnöki munkaközösségekkel, a tantestülettel, valamint a diákönkormányzattal segíti a prevenció tevékenységet.

#### *b) Információgyűjtés iskolán kívüli együttműködéssel*

- A szülő, a család biztosítja tanulóink szocializálódásának elsődleges színterét. Minden tanév elején felkérjük a szülőket, hogy önkéntes adatszolgáltatással járuljanak hozzá az intézmény tanulóifjúságának szociológiai felméréséhez. Az osztályfőnök, valamint a szaktanárok a fogadóórák, a szülői értekezletek alkalmával szerezhetnek rendkívül fontos ismereteket a diákok otthoni körülményeiről, családban elfoglalt helyükről, a család mindennapi életéről.
- Az általános iskola, ahonnan a gyermek intézményünkbe érkezett, a legtöbb esetben nyolc éven keresztül kísérte végig a tanuló fejlődését, szocializációját, személyiségének alakulását.
- A tanulók lakóhelye szerint illetékes önkormányzati szervek, gyermekvédelmi szervek, rendvédelmi hatóságok az információgyűjtés speciális terepei, elsősorban a szociálisan hátrányos helyzetben lévő, a veszélyeztetett, valamint a deviáns viselkedést tanúsító fiatalok esetében.

#### **7.4. Az egészségnevelés területei, témakörei**

Az egészségnevelés során a tanulóknak kellő ösztönzést és tudást kell szerezniük a személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez.

Az emberi személyiség komplex voltát szem előtt tartva az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából **lényeges területek, témakörök** az alábbiakban határozhatóak meg:

- Önmagunk és egészségi állapotunk ismerete.
- Az egészséges testtartás, a mozgás fontossága.
- Az értékek ismerete.
- Az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe.
- A betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat.

- A barátság, a párkapcsolatok a szexualitás szerepe.
- A személyes krízishelyzetek felismerése, és a kezelési stratégiák ismerete.
- A tanulás és a tanulási technikák.
- Az idővel való gazdálkodás szerepe.
- A rizikóvállalás és annak határai.
- A szenvedélybetegségek, a rázokás elkerülésének lehetőségei.
- A tanulási környezet alakítása.
- A természethez való viszony.
- Az egészséges környezet jelentősége.

Ezek alapján tűzhetők ki azok a konkrét feladatok, amelyeket a 9-14. évfolyamon spirálisan felépített témakörönként fel kell dolgoznunk egészségnevelési programunk kitűzött céljainak elérése érdekében.

### **7.5. Az egészségnevelés, egészségfejlesztés, egészséges életmódra nevelés témakörei, célkitűzései, konkrét feladatai**

#### *a) Önismeret, önértékelés, önkritika*

- Cél: annak tudatosítása, hogy a személyiség egészséges fejlődésének, a testi és lelki egészség megőrzésének a feltétele a helyesen kialakított énkép, önmagunk ismerete, önértékelésünk.
- Feladatok:
  - Az alapvető külső és belső személyiségjegyek megismertetése, sorrendbe állítása, csoportosítása.
  - Az önismeret és mások megismerése.
  - Önvizsgálat, saját személyiség elemzése.
  - Hibáink ismerete, az önismeret szerepe a gátlások leküzdésében.
  - Szűkebb és tágabb környezeti jellemzők, az identitás.
  - Családfeltárás, családfakutatás.

#### *b) Életünk és a stressz*

- Cél: a diákoknak meg kell tanulniuk a lelki fenyegetettség elleni védekezési mechanizmusokat, a lehetséges veszélyek, kockázatos helyzetek felismerését.
- Feladatok:
  - A stressz és distressz.
  - Az indítékok.
  - A kiváltó okok.
  - A következmények.
  - A stressz hatása az emberre, orvoslása, megoldások.
  - A lélek és test harmóniája.
  - A neurózis mint civilizációs betegség

#### *c) A testi egészség – a test tisztán tartása, a személyi higiéné, a mozgás*

- Cél: Válgjon mindennapos szükségletté tanulóink számára a mozgás, a fizikai erőnlét, az aktivitás, a fittség megszerzése, megőrzése. Törekedjenek testi-lelki kondíciójuk harmóniájára.
- Feladatok:
  - Az emberi test igényeinek megismerése higiénés szempontból.
  - A bőrápolás, a kozmetika, különös tekintettel a serdülőkorra.
  - A nemi kapcsolatok higiénéje.
  - Az ápolatlanság és a fertőzésveszély összefüggései.
  - A külső megjelenés fontossága.

- A korszerű öltözködés, a divat ésszerű követése.
- Az egyéni higiéné szerepe társas kapcsolatainkban.
- A sport, a rendszeres testedzés, valamint az egészség és a testi-lelki harmónia összefüggései.
- A mindennapi testedzés biztosítása.

*d) Az egészséges táplálkozás*

- Cél: Az egészséges táplálkozás fogalmának kialakítása, az élelmiszerek osztályozásának, a közülük való tudatos választásnak az elsajátítása.
- Feladatok:
  - A táplálkozás és a lelki egyensúly összefüggései.
  - A szeretet helytelen értelmezése miatti káros táplálkozási szokások.
  - A jóléti társadalom mint kórokozó.
  - A táplálék kalóriaértékének kiszámítása.
  - Az ideális testsúly kiszámítása.
  - A fogyás módszertana.

*e) Párválasztás - család*

- Cél: Annak elfogadása, hogy a család mint a történelem folyamán kialakult együttélési forma érzelmi közösség, az identitás biztosítója
- Feladatok:
  - A család fogalma, szerepe.
  - A mai magyar társadalom családmmodellje.
  - A családi életre nevelés.
  - Házasság, család, öregség.
  - A nemi erkölcs.
  - A családon belüli konfliktusok.
  - A válás.

*h) Káros szenvedélyek, szenvedélybetegségek – dohányzás, mértéktelen alkoholfogyasztás, kábítószer, kábítószerrel való visszaélés*

- Cél: Legyenek képesek a tudatos döntésre, a káros szenvedélyek elutasítására.
- Feladatok (dohányzás):
  - A dohányzás mint rizikótényező.
  - A nemdohányzók védelmét szolgáló egészségvédelmi törvény.
  - A dohányzás tanuláselméleti magyarázata.
  - A dohányzás okai.
- Feladatok (alkohol):
  - Kémiai, élettani és kóroktani megközelítés.
  - Történelmi, társadalmi megközelítés.
  - A gyógykezelés (önkéntes és kényszer).
  - Alkohol – deviancia – bűnözés.
  - A személyiség megerősítése, a konfliktushelyzetek megoldásának képessége, a lelki kondíció megszerzése segíthet a bajok megelőzésében.
- Feladatok (kábitószer):
  - A kábítószerrel való visszaélés testi, lelki tünetei.
  - A kábítószerek, bódítószerek, gyógyszerek csoportosítása, hatásuk az emberi szervezetre.
  - A prevenció lehetősége.
  - Az egyén, a család és a társadalom felelőssége.
  - A kábítószer és a bűnözés kapcsolata.
  - A kábítószerekkel kapcsolatos jogi szabályozás.

f) *A szexualitás szerepe az ember életében*

- Cél: Önmaguk és mások méltóságának tiszteletben tartásával, felelősségtudattal engedjenek vágyaiknak.
- Feladatok:
  - A nemi érés folyamata.
  - Tizenévesek gondjai, nemi felvilágosításuk.
  - A fogamzásgátlás.
  - A fiatalok nemi élete.
  - A nemiség lélektana.
  - Szerelem és szexualitás.
  - A nemek közötti különbségek.
  - A testi szerelem.
  - A nemi kapcsolatok zavarai.
  - A nemi betegségek fajtái, okai, tünetei, következményei, gyógyítása.
  - A nemi betegségek megelőzése.
  - Rizikócsoportok a nemi betegségek terjesztésében.
  - Az AIDS mint korunk pestise.
  - A HIV–fertőzés fogalma, jellemzői.

g) *Az ember és környezete kölcsönhatása (bioszféra)*

- Cél: Annak felismerése, hogy a környezeti ártalmak, a környezet szennyezése elleni védekezés aktív magatartást, személyes felelősséget követel az egyéntől.
- Feladatok:
  - A Föld és szűkebb környezetünk.
  - A természetes és mesterséges környezet.
  - A környezet szennyezése.
  - A környezeti ártalmak: zajártalom, környezetszennyezés, urbanizációs ártalmak, túlterhelés, lelki ártalmak.
  - A környezet károsodásának genetikai hatásai.

## **7.6. Az egészséges életmód kialakítására irányuló módszerek**

### **7.6.1. Hagyományos egészségnevelés, felvilágosítás**

- Célja: minél több ismeret átadása, hogy az egyén az információk birtokában racionálisan dönthessen.
- Alkalmi jelleggel megszervezett iskolai felvilágosító előadások és a különböző brosrák diákokhoz való eljuttatása során valósul meg.

### **7.6.2. Rizikócsoportos megközelítés**

- Célja: adott élethelyzetűek hasonló sorsúakkal kerülnek a beavatkozás homlokterébe.
- Ezt a módszert alkalmazzuk az életkorhoz kötött kötelező szűrővizsgálati rendszer, a differenciált testi nevelés, a szociológiai felmérésen alapuló gyermek- és ifjúságvédelmi munka során.

### **7.6.3. Az érzelmi intelligenciát, társas kompetenciákat, alkalmazkodást fokozó beavatkozás**

- Célja: az egyén konfliktuskezelési eszköztárának erősítése, szocializációs lehetőség biztosítása a társas – kommunikációs képességeik fejlesztésére.
- Tanórai és tanórán kívüli tevékenység során is alkalmazzuk képességfejlesztő és önismereti csoportfoglalkozásokon.

#### **7.6.4. Kortárshatások az egészségfejlesztésben**

- Célja: a serdülőkorú fiatalok véleményének formálása saját korosztályuk képviselőjének igénybe vételével, kihasználva a társas tevékenység szubkulturális hatását.
- Elsősorban az ún. kényes témák kezelésénél alkalmazható. Pl. AIDS-prevenció, szenvedélybetegségek megelőzése.
- Szorgalmazzuk és támogatjuk, hogy iskolánk diákjai bekapcsolódjanak a kortársképző programokba.
- A kiképzett kortárssegítőknek minden segítséget megadunk ahhoz, hogy megfelelő felvilágosító munkát végezzenek.

#### **7.7. Egészségnevelés tanórán és tanórán kívül**

##### **7.7.1. Egészségnevelés az osztályfőnöki órán**

- A 7.5. pontban részletesen felsorolt témakör feldolgozására sor kerül a 9-14. évfolyamokon. A témakörök visszatérnek az egyes évfolyamokon, az ismeretek bővíthetők, a módszerek változatossá tehetők.
- Az osztályfőnöki órák kötelező tematikájához megadott óraszámok lehetővé teszik, hogy az osztályfőnök diákjai személyiségének, képességeinek megfelelő mélységben foglalkozzanak az adott témakörrel.

##### **7.7.2. Egészségnevelés más tanórákon**

Az egészséges életmódra nevelés, az egészségfejlesztés nem lehet egyetlen tantárgy, egyetlen tantárgyi munkaközösség feladata. Az iskola oktató-nevelő munkájának egészét át kell hatnia.

Kiemelt szerepe van a testnevelés, valamint a biológia tantárgynak.

##### **7.7.3. A tanórai egészségnevelés során felhasználható módszerek, eszközök:**

- könyvtári óra, egyéni vagy csoportos kutatómunka,
- tanulói kiselőadások,
- csoportbeszélgetések,
- külső előadó meghívása (orvos, pszichológus, gyámügyi előadó, rendőr stb.),
- kérdőívek, felmérőlapok kitöltése,
- dramatikus játékok,
- személyiségfejlesztő tréning,
- transzparenszek, makettek használata,
- videofilmek, CD-k használata.

##### **7.7.4. Egészséges életmódra nevelés tanórán kívül:**

- osztálykirándulások,
- túrák, természetjárás,
- edzések,
- az iskola által rendezett sportversenyek, sportnapok,
- egészségügyi vetélkedők,
- egészségnevelési témakörökben kiírt képzőművészeti pályázat.

## **7.8. A mindennapi testnevelés biztosítása**

Az egészségnevelési program kitűzött céljainak megvalósítása nem képzelhető el a testnevelés mint tantárgy és a sport mint napi szükséglet fontosságának kiemelése nélkül.

Tanulóinkkal a testnevelő tanárok differenciáltan foglalkoznak.

Az iskola egészségügyi szolgálat készíti el azt a listát, amely tartalmazza a felmentett tanulók, a könnyített testnevelésre, valamint a gyógytestnevelésre javasolt tanulók névsorát.

Intézményünkben gyógytestnevelői végzettséggel rendelkező testnevelő tanárok tudják elvégezni a speciális feladatokat.

### **7.8.1. A mindennapi testnevelés biztosítása a tanórán kívül**

Az alábbi sportágakban biztosítjuk a testnevelési és versenyzési lehetőséget:

- kézilabda (fiú - lány),
- labdarúgás (fiú – lány),
- röplabda (fiú),
- sakk,
- atlétika,
- úszás,
- duatlon,
- asztalitenisz,
- ritmikus gimnasztika,
- torna,
- fekvenyomás,
- boccá,
- gyorskorcsolya,
- szellemi diákolimpia,
- darts.

A kollégium épületében kondicionáló terem áll rendelkezésre, amely tanítási időben elsősorban a testnevelés órák színtere, délutánonként a szabadidős tevékenységet színesíti.

Az iskola sportlétesítményeit (tornaterem, kézilabdapálya, focipálya, műfüves futsal pálya) délutánonként és hétvégén is használhatják tanítványaink.

A város által rendezett középiskolai sportrendezvényeken, tömegsport-rendezvényeken nagy számban vesznek részt tanulóink.

Intézményünkhöz közel két kiemelten fontos városi sportlétesítmény található, az uszoda és a jégpálya. Mindkét létesítményt kedvezményesen használhatják diákjaink.

Szerencsés földrajzi adottságainkat elsősorban a szabadidős tevékenység során tudjuk kihasználni (kirándulás, túrázás).

Az osztálykeretben szervezett kirándulásoknál is elsősorban azoknak a szervezését szorgalmazzuk, amelyek módot adnak a diákok sportolási igényeinek kielégítésére.

## **7.9. Az iskola-egészségügyi szolgálat szerepe az egészségnevelésben**

Az iskola-egészségügyi feladatokat az iskola kijelölt orvosa és védőnői látják el, akik az iskola-egészségügyi ellátásáról szóló jogszabályokban előírt feladataikat az önkormányzattal és az Országos Egészségbiztosító Pénztárral kötött szerződés értelmében látják el éves munkatervük alapján.



### 7.9.1. Feladataik a következők szerint csoportosíthatók:

- A tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, a testi, érzelmi és intellektuális fejlődés követése, az érzékszervek vizsgálata.
- A szűrővizsgálatok során a krónikus betegségek és kóros elváltozások korai felismerése.
- Adott esetben a tanulók elsősegélyben való részesítése.
- A szakképzésben részt vevő tanulók alkalmassági vizsgálata.
- Az egészségügyi okból veszélyeztetett tanulók folyamatos gondozása.
- Az üdüléshez, táborozáshoz szükséges vizsgálatok elvégzése.
- A testnevelési besorolás elkészítése.

### 7.9.2. Az egészségnevelésben ezen túl aktív szerepet végez a védőnő, az alábbi tevékenységekkel:

- Fogadóórákat tart.
- Az osztályfőnöki munkaközösségekkel egyeztetve tanórai keretben részt vesz egyes osztályfőnöki órákon.
- Drogprevenációs, egészségnevelési vetélkedőre való elkészítésben való segítség.

### 7.9.3. Az iskolai egészségügyi ellátás speciális szakértelme különösen nagy segítséget jelent a következő területeken:

- Az életmód és a betegségek összefüggései.
- Az iskola tanulóinak egészségi állapota, megoldási javaslatok.
- A serdülőkori változások ismerete, segítségnyújtás a serdülőkor érzelmi, magatartás, életmód és szexuális problémák valamint krízisek megoldása.
- A környezet egészségügyi, közegészségügyi és táplálkozás egészségügyi kérdésekben.
- Partnerkapcsolatok kiépítése az iskolai egészségfejlesztés érdekében.

## 8. A közösségfejlesztéssel és az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

**A tanulók, a gyerekek különböző kisközösségekben élnek:** tagjai a családnak, az osztály – és iskolai közösségnek, tagjai lehetnek etnikai csoportnak, nemzetiségnek tagjai a magyar nemzetnek; **személyes kapcsolataik átszövik az egész életüket.** Ahhoz, hogy kapcsolataikat alakítani tudják, képesek legyenek beilleszkedni a különböző szűkebb, vagy tágabb csoportokba, közösségekbe, és ezekben megtalálják a helyüket, szükséges fejleszteni képességeiket, szociális motívumaikat.

Következésképpen iskolánk nevelő-oktató munkáját alapvetően meghatározza a tanulók közösségben való nevelésének megszervezése.

### Konkrét feladataink:

- *A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése.*  
Feladat: **Az iskolai élet egyes területeihez kapcsolódó tanulói közösség kialakítása, valamint ezek életének tudatos nevelői fejlesztése.**

- *A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.*  
Feladat: **A nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartásokhoz.**
- *Az önkormányzás képességének kialakítása.*  
Feladat: **Ki kell alakítani a közösségekben, hogy tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréseért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve értékeljék az elvégzett munkát.**
- *A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.*  
Feladat: **A pedagógusok legfontosabb feladata a közösségek munkájának tudatos szervezése és irányítása, hisz helyes, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, és ott tapasztalatokat gyűjthetnek az együttéléshez szükséges viselkedési formákban.**
- *A közösség egyéni arculatának kialakítása.*  
Feladat: **A tanulói közösségre jellemző viselkedési normák rendszeressé válásának kialakítása.**

### **8.1. A személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák**

Az intézményünkben folyó nevelő és oktató munkát szolgálja a pedagógiai programban megfogalmazott valamennyi tevékenység, ezen belül kiemelten a tanórai és tanórán kívüli célok és feladatok megvalósítása, valamint az ezekhez kapcsolódó eljárások, módszerek, eszközök, ellenőrzési formák és az értékelés.

#### ***a) A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a tanítási óra. Iskolánk nevelői kiemelten kezelik a tanulók motiválását.***

- A motiválás célja a gyermekek tanulásra való ösztönzése.
- A tanítási órák tervezésénél előtérbe helyezük azokat a módszereket, amelyek biztosítják a tanulók állandó aktivitását.
- Fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok munkája a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez, haladásához.
  - Kollégáink az egyes tantárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.
  - A 9. évfolyamtól kezdve az anyagi lehetőségek függvényében törekszünk a csoportbontásra.

#### ***b) Nem kötelező tanórai foglalkozás***

Az intézet nem kötelező (választható) tanórai foglalkozásokat szervez felzárkóztatás és kiegészítő ismeretek átadása céljából is.

A nem kötelező tanórai foglalkozásokat a törvényben meghatározott időkereten belül szervezzük meg.

Az iskola a Köznevelési Törvényben és a Pedagógiai Programban megfogalmazott alapfeladatokon túl – igény szerint – térítési díj ellenében igénybe vehető foglalkozásokat szervez.

#### **Színterei:**

- Tehetséggondozás,
- felzárkóztatás,
- konzultáció,
- szabadidős foglalkozások,

- tanulmányi kirándulások,
- hit- és vallásoktatás,
- diákkörök,
- diáksport, szakosztályi tevékenység,
- egyéb iskolai- és osztályrendezvények .

**c) Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását a tanítási órán kívüli tevékenységek is segítik**

**A tanórán kívüli foglalkozásokra vonatkozó általános szabályok:**

- A tanulók valamely más intézmény, szerv stb. munkájában az osztályfőnök tudtával és az intézményvezető engedélyével vehetnek részt, a részvételükhöz a szülők beleegyezése szükséges.
- A tanuló tanórán kívüli elfoglaltsága lehetőleg ne haladja meg a heti 3x2 órát.
- Az intézményvezető az osztályfőnök javaslatára azt a tanulót, akinek az iskolán kívüli tevékenysége meghaladja a teherbíró képességét, káros a fejlődésére, szorgalmára, magatartására, meghatározott időre eltilthatja tevékenysége folytatásától. Az eltiltásról a szülőt értesíteni kell.
- Az iskolán belüli tanórán kívüli foglalkozások vezetőit a DÖK és munkaközösség-vezetők véleményének meghallgatásával az intézményvezető jelöli ki.
- A diákkörök szervezését a DÖK vagy bármely tanulói közösség kezdeményezheti,
- A diákkörök működésének engedélyezése – ha a tárgyi és személyi feltételek biztosítottak – intézményvezetői hatáskörbe tartozik.
- Az engedély megadásának feltételei:
  - a diákkör megnevezése, céljának megfogalmazása,
  - a diákkör éves programjának elkészítése,
  - a diákkör tárgyi feltételeinek biztosítása,
  - a diákkör vezetőjének megismerése (ha nem az iskola dolgozója),
  - a diákkör működéséhez szükséges anyagi feltételek megléte.
- Diákkörök önköltséges alapon is szerveződhetnek.

## **8.2. A hagyományőrző tevékenységek**

Valamennyi pedagógusnak és a diákönkormányzat vezetőinek, tagjainak támogatniuk kell minden egészséges hagyományteremtő kezdeményezést, a már meglévőket pedig erősíteni szükséges.

*A hagyománykialakítás, illetve ápolás színterei:*

- Iskolai ünnepek és megemlékezések.
- Tanulmányi versenyek és vetélkedők.
- Sportmunkával kapcsolatos feladatok.
- Kulturális rendezvények, seregszemlék.
- Tanórán kívüli egyéb foglalkozások, üdülés, táborozás.
- Kapcsolat más intézményekkel, szervezetekkel, egyesületekkel.
- Diákközélet.
- Szülők és az iskola együttműködése.
- Hagyományos akciók (tanévnnyitó, nyílt nap, szalagavató, diákönkormányzati nap stb.).

## **9. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái**

A szülők képviselőjének és az iskolával való kapcsolattartás szabályait az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza.

### **9.1. A szülő mint szolgáltatást igénybevevő és a pedagógiai folyamat segítője**

A szülő mint szolgáltatást igénybevevő kerül kapcsolatba az iskolával, amikor gyermekének az iskolaválasztásban segít. Fontos, hogy a szülő megfelelő mennyiségű és pontos információt szerezzen az intézmény munkájáról. Ennek érdekében – a Megyei Pedagógiai Intézettel egyeztetett időpontban – az iskola évente kétszer nyílt napot szervez. A nyílt napon az intézményvezető tájékoztatást ad az iskola pedagógiai programjáról, válaszol az érdeklődő szülők és diákok kérdéseire. A nyílt napokat a szakmai profilt reprezentáló kiállítás, óralátogatási lehetőség, videofilmek megtekintése teszi színesebbé.

A megfelelő iskola- és szakmaválasztást segítik az iskolát bemutató szórólapok, tájékoztató füzetek, a Megyei Pedagógiai Intézet és más kiadók által megjelentetett pályaválasztási kiadványok.

A szülő mint szolgáltatást igénybevevő szerepének be kell épülnie a tanítás-tanulás folyamatába is. Ennélfogva a szülők is kezdeményezhetik diákkörök, szakkörök indítását, a szülői képviselő fórumain véleményt mondhatnak az iskola életét érintő valamennyi kérdésben.

A szülő mint a pedagógiai folyamat segítője is bekapcsolódhat az iskola életébe.

Ennek lehetséges formái:

- részvétel a szülői szervezet munkájában,
- részvétel az iskolaszék munkájában,
- bekapcsolódás az osztály és az iskola diákrendezvényeinek szervezésébe,
- anyagi támogatásával előmozdítja a tanulók jutalmazását, a versenyeredmények díjazását, a rendezvények megszervezését és általában az iskola pedagógiai programjának eredményesebb megvalósítását,
- elsősorban osztályfőnöki órán – a pedagógussal egyeztetve – előadást tarthat a diákokat érdeklő témakörökben,
- tanulmányi kirándulásokon, táborozások alkalmával, diákrendezvényeken, iskolai ünnepeken, kíséret, ügyelet vállalásával, illetve szervező munkával lehet az iskola segítségére.

### **9.2. Szülői Szervezet**

Az iskolában a szülők jogainak érvényesítése, kötelességük teljesítése érdekében Szülői Szervezet működik. Az osztályba járó tanulók szülei alkotják az osztály szülői munkaközösségét, amelyet a maguk közül választott elnök a tisztségviselőkkel és az osztályfőnökkel együttműködve irányít. Az iskolai szülői szervezet az egyes osztályok szülői munkaközösségeinek az összessége.

A Szülői Szervezet tagjai elnököt és tisztségviselőket választanak.

A Szülői Szervezet főbb tevékenységi területei:

- Szervezi a szülők tájékoztatását az intézmény céljairól, közvetíti a szülők véleményét az iskola intézményvezetőjének.
- Aktivizálja a szülőket a nevelő-oktató munka és a diákélet támogatása érdekében.
- Segíti a tanórán kívüli nevelőmunkát.
- Részt vállal az ifjúságvédelmi teendőkben.
- Segíti az iskola, a képzésben részt vevő vállalatok, a társadalmi szervezetek, egyesületek között a kapcsolat kiépítését és működtetését.

- Tevékeny részt vállal a végzős tanulók szalagavatójának a megszervezésében.
- Lehetőségeihez mérten segíti a tanulók jutalmazását, segélyezését, az iskolai eszközállomány fejlesztését, az iskolai munka körülményeinek javítását.

Az iskolavezetés és a Szülői Szervezet között a kapcsolatot az Iskolai Szülői Szervezet elnöke, illetve a Szülői Szervezet összekötő tanára látja el. Az intézményvezető és az iskola szülői munkaközösségének képviselője szükség szerint, de legalább félévenként ül össze. Az intézményvezető ezen üléseken tájékoztatást ad az iskola munkájáról.

### 9.2.1. A közvetlen információcsere fórumai

- A közvetlen információcsere legfontosabb fórumai a szülői értekezlet és a fogadóóra.
- A pályaválasztás előtt álló fiatalok és szülei nyílt nap keretében ismerkedhetnek meg az iskolával és annak pedagógiai programjával.

### 9.3. Szülői értekezlet

A szülői értekezletek feladata a szülők tájékoztatása az iskola célkitűzéseiről, az iskola és a szülői ház együttműködésének elősegítése, a tapasztalatcsere, a felvetődő problémák megbeszélése a megoldáskeresés szándékával. A szülői értekezlet idejét, témáját a nevelőtestület határozza meg a tanév elején. A szülők meghívásáról az osztályfőnök gondoskodik, legalább egy héttel az értekezlet időpontja előtt.

A tanév során félévente 1-1 szülői értekezletet hívunk össze, de szükség esetén rendkívüli szülői értekezlet is tartható. A rendkívüli szülői értekezletet kezdeményezheti az iskolavezetés, az osztályfőnök, az osztály vagy az iskola szülői munkaközösségének elnöke. Szülői értekezleten az osztályközösséget érintő kérdések tárgyalásakor jelen lehetnek az osztály tanulóinak képviselői.

A szülői értekezlet lehet osztály-és iskolai szintű. Az iskolai (általában egy-egy évfolyamot) érintő szülői értekezleteken általános nevelési, pedagógiai kérdésekről ad tájékoztatást vagy nyílt fórumot az iskola. Az első osztályos tanulók szülei számára összevont szülői értekezleten mutatja be az intézményvezető az iskolát, ismerteti az iskola szándékát és elvárásait, illetve válaszol a szülők kérdéseire.

#### 9.3.1 Egyéni kapcsolatfelvétel:

A családlátogatások az osztályfőnökök által valósulnak meg. A szülők egyre kevesebb számban vannak jelen a szülői értekezleteken, így a szülői kapcsolattartás meghatározó formája ez iskolánkban.

**Fogadóóra** (a szülői igények figyelembevételével)

**Fogadónap** (az intézmény helyi eseménytervében rögzített időpontokban)

#### Nyílt tanítási nap feladata:

- A szülők nyerjenek betekintést az iskola nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerjék meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjanak közvetlenül gyermekük és az osztályközösség iskolai életéről.

#### Írásbeli tájékoztató (ellenőrző) feladata:

- A szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

## **Rendezvények**

### **Hirdetőtábla**

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg illetve választott képviselők, tisztviselők útján közölhetik az intézmény vezetőjével, nevelőtestületével vagy a szülői munkaközösséggel.

### **9.4. Fogadónapok, fogadóórák**

A szaktanárok, szakoktatók, nevelőtanárok az intézmény helyi eseménytervében rögzített két alkalommal fogadónapot tartanak a szülők számára. Természetesen arra is mód van, hogy előzetes egyeztetés alapján ettől eltérő alkalommal úgynevezett fogadóórán találkozzanak pedagógusok és szülők a tanév során.

### **9.5. A tanulók-pedagógusok kapcsolattartásának formái**

Cél a folyamatos, kiegyensúlyozott, feszültségmentes kapcsolatban az egyéni képességeknek megfelelő eredmények elérése, a személyiség kibontakoztatása az oktató-nevelő munkában.

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az intézmény vezetője, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az intézmény vezetője legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
- a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.

#### **A pedagógusok és tanulók közötti együttműködés formái:**

- tanórai munka
- ellenőrző
- osztályfőnöki órák
- közösségi programok
- egyéni beszélgetések
- diákönkormányzat
- kérdőívek, vizsgálatok
- diáktanács

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola vezetésével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.

### **9.6. A nevelőtestület közösségeinek kapcsolattartása**

A nevelőtestület különböző közösségeinek együttműködése az intézményvezető segítségével a megbízott pedagógus vezetők, illetve a választott képviselők útján valósul meg.

Az együttműködés fórumai:

- az iskolavezetőség ülései,
- a különböző értekezletek,
- megbeszélések,
- *stb.*

### 9.6.1. A szakmai munkaközösségek együttműködése

Az intézményben tevékenykedő szakmai munkaközösségek folyamatos együttműködéséért és kapcsolattartásáért a szakmai munkaközösségek vezetői felelősek.

1. A szakmai munkaközösségek vezetői a munkaközösség éves munkatervének összeállítása előtt közös megbeszélésen egyeztetik az adott tanévre tervezett feladataikat különös tekintettel a szakmai munka alábbi területeire:
  - a munkaközösségen belül tervezett ellenőrzések és értékelések,
  - iskolán belül szervezett bemutató órák, továbbképzések,
  - iskolán kívüli továbbképzések,
  - a tanulók számára szervezett tanulmányi, kulturális és sportversenyek.
2. A szakmai munkaközösségek vezetői az iskolavezetőség törzskari ülésein rendszeresen tájékoztatják egymást a munkaközösségek tevékenységéről, aktuális feladatairól, a munkaközösségeken belüli ellenőrzések, értékelések eredményeiről.

## 10. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai, gyakorlásának rendje

### 10.1. A tanulói érdekképviselet szinterei, fórumai

- Intézményi Diákönkormányzat
- Az intézményi Közgyűlés (KGy)
- A Diákönkormányzat szervei, tagcsoportjai:
  1. Iskolai Közgyűlés
  2. Iskolai Diák Bizottság
  3. Osztály Közgyűlés
  4. Osztály Diák Bizottság
  5. Diákkörök: szakkörök, Diáksport Egyesületek

### 10.2. Közlemények eljuttatásának hivatalos rendje:

- A diákok által kezdeményezett bármilyen ügyből kifolyólag a DMS pedagógusa összehívja a diákönkormányzati tagokat.
- Itt a többségi szavazattal eldöntik, hogy vigyék-e tovább az adott ügyet, vagy nem. Amennyiben igen, a DMS pedagógus és a diákönkormányzat elnöke az intézményvezetőhöz írásban továbbítja a kezdeményezést.
- Az intézmény-vezető a felmerülő kérdésre 15 napon belül köteles írásban válaszolni.
- A Diákönkormányzata állásfoglalását az elnök továbbítja az intézmény vezetője felé.
- Az intézmény vezetője a felmerülő kérdésre 15 napon belül köteles írásban válaszolni.

### 10.3. A diákönkormányzat jogkörei:

#### 1.A Diákönkormányzatnak döntési jogköre van:

- a) saját működési rendjének meghatározásában,
- b) a Diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásában,
- c) hatásköreinek gyakorlásáról
- d) az intézményi diákönkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatának megalkotásáról,
- e) az intézményi diákönkormányzat hatáskörének gyakorlásáról,
- f) a Diákönkormányzat elnökének megválasztásában,
- g) a Diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásában és működtetésében,

**h)** egy tanítás nélküli munkanap felhasználásáról

A Diákönkormányzat bármikor felülvizsgálhatja a döntését, viszont saját működési rendjére és szervezeti jogkörére vonatkozó érvényes határozatait köteles betartani (pl. szavazati jog, határozatképeség, stb..).

**2.A Diákönkormányzatnak egyetértési jogköre van:**

- i)** a fegyelmi tárgyalást megelőző egyeztető eljárás rendjének meghatározásakor,
- j)** a maximális osztály létszám túllépése esetén,
- k)** Az intézményben üzemelő élelmiszer-árúsító üzlet nyitvatartási rendjének és az áruautomata működtetési időszakának a megállapodásban történő meghatározása esetén

**3.A Diákönkormányzatnak véleményezési jogköre van:**

- l)** a tanulók nagyobb közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- m)** az iskola munkájának, a tanulók helyzetének átfogó elemzésében, értékelésében, beszámolók elfogadásában,
- n)** a kollégiumba, speciális tanterű osztályba való felvétel elveinek, feltételeinek megállapításában,
- o)** az iskolai munkarend tanulókra érintő kérdéseiben,
- p)** a tanórán kívüli tevékenység formáinak meghatározásában,
- q)** a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- r)** az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- s)** az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzatának és Házirendjének elfogadását megelőzően,
- t)** a közoktatási intézmény megszüntetésével, átszervezésével, feladatának megváltoztatásával, nevének megállapításával, költségvetésének meghatározásával és módosításával, vezetőjének megbízásával és megbízásának visszavonásával összefüggő fenntartói döntés előtt
- u)** az adatkezelés és – továbbítás intézményi rendjének, adatkezelési szabályzatának elkészítésénél, módosításánál.
- v)** a tanulók által választható tantárgyakról, és az érettségi vizsgára történő felkészítés szintjéről,
- w)** az intézményi SZMSZ – ben meghatározott ügyekben.
- x)** a tanulók jellemzésében, dicséret, jutalmazás és fegyelmi ügyek esetében,
- y)** az iskola munkájának, a tanulók helyzetének átfogó elemzésében, értékelésében, beszámolók elfogadásában,
- z)** a könyvtár és a sportlétesítmények működési rendjének kialakításában,
- aa)** tankönyvvásárlási támogatás módjának kialakításában,
- bb)** a tanév helyi rendjének elkészítésekor,
- cc)** a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetésekor,
- dd)** az iskolai sportkör működési rendjének megállapításakor,

**4.A Diákönkormányzat javaslattevő jogköre kiterjed az iskolai élettel kapcsolatos minden kérdésre, valamint a Diákönkormányzat munkáját segítő pedagógus személyére.**

**5.A Diákönkormányzat tagjainak az alapvető, jogszabályok által garantált jogain túl speciális, a diákönkormányzati tagsággal összefüggő jogai vannak.**

Ezek a jogok a következők:

- ee)** A Diákönkormányzat tisztségeire választhat és választható. Ez a jog el nem vonható.



- ff)** Diákönkormányzati tagságától az iskola tanulóit megfosztani, illetve a diákönkormányzat munkájából kizárni nem lehet.
- gg)** Igénybe veheti a Diákönkormányzat, illetve az Iskolai Diákbizottságai által biztosított lehetőségeket, szolgáltatásokat.
- hh)** Érdekvédelmi segítséget kérhet a Diákönkormányzattól, annak vezető szervétől. Az érdekvédelmi segítség nem tagadható meg.
- ii)** Kérdéseivel, javaslataival, kezdeményezéseivel, véleményével közvetlenül fordulhat az Iskolai Diákbizottságának minden tagjához, a Diákönkormányzatok Elnökeihez, a DÖK munkáját segítő pedagógusokhoz.
- jj)** Az írásban továbbított kérdéseire, javaslataira, kezdeményezéseire, véleményére harminc napon belül érdemi választ kell kapnia.
- A Diákönkormányzat ezen jogokat az iskolavezetés és a nevelőtestület véleményének kikérésével gyakorolja.

## **11. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje**

Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Munkánk során kiemelten kezeljük

- a sajátos nevelési igényű;
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő;
- a kiemelten tehetséges;
- a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók egyéni fejlesztését.

### **11.1. Sajátos nevelési igényű tanulók**

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik. Ezen tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg.

A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.

Intézményünk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait.

### *Kiemelt fejlesztési feladatok*

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) módosulhat.

Kiemelt szerepet kap az Énkép és önismeret, a Kommunikációs kultúra, a Testi és lelki egészség, a Felkészülés a felnőtt lét szerepére.

Mindezek fejlesztésére a tanítási órákon kívül nagy teret enged az osztályfőnöki, továbbá a pályaorientációs órák helyi tanterve.

A helyi tanterv kiemelten kezeli az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését. E feladatok minden műveltségterületen meg kell, hogy jelenjenek. Célzottan szerepet kapott az Ember és társadalom, a Művészetek és ezen belül a Dráma és tánc fejlesztési feladatai között.

A beszédészlelés és beszédmegértés, a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése, az olvasásértés fejlesztése a Magyar nyelv és irodalom műveltségi terület fejlesztési feladatai között kap kiemelt szerepet.

*Az élő idegen nyelv* tanításánál a nyelvoktatás auditív módszereit helyezük előtérbe.

A Művészetek műveltségi területen belül a komplex művészeti terápia, a drámapedagógia, az akusztikus és vizuális észlelés fejlesztésének kiemelt szerepe van.

A *Matematika területén* a kompenzációs lehetőségek, speciális módszerek alkalmazása segíti az eredményes fejlesztést.

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez biztosított feltételek:

- gyógypedagógus végzettségű pedagógusok alkalmazása,
- a tanulók képességének megfelelő differenciált foglalkoztatás,
- a fogyatékos tanulók részére kidolgozott értékelési formák alkalmazása,
- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök,
- képességfejlesztő játékok, eszközök,
- számítógépek fejlesztő programokkal.

A részképesség zavar tüneteit mutató tanulók sajátos nevelési igényeinek kielégítése gyógypedagógiai tanár, terapeuta és/vagy pszichológus közreműködését igényli. A rehabilitációs célú órakeretben a tanulók fejlesztése egyéni terápiás terv alapján történik.

A kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően az iskolai oktatásban érvényesítjük a számonkérési, értékelési, esetleg - indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján - az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítés lehetőségét. A mentesítéseket minden esetben határozatokban rögzítjük.

A részképesség zavar tüneteit mutató tanuló egyéni fejlesztését integrált formában elsősorban a tanítási órák keretein belül oldjuk meg a különböző tanítási-tanulási módszerek alkalmazásával. A tanuló részére egyéni fejlesztési tervet dolgozunk ki.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat:

- a) az egészséges énkép és önbizalom kialakítása,
- b) a kudarcűrő-képesség növelése,
- c) az önállóságra nevelés.

### *Diszlexia, diszgráfia tanulási zavarok kiemelt fejlesztési céljai, feladatai*

Az olvasás-, írászavarok javításának feladata, hogy kialakítsa a tanulóban az intellektusának és mindenkoros osztályfokának megfelelő értő olvasás-írás készséget, fejlessze kifejező képességét, segítse az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

- a) a testséma biztonságának kialakítása,
- b) a téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- c) a vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- d) a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- e) az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő, valamint a vizuális és auditív észlelésre alapozó módszerrel,
- f) az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- g) a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- h) az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- i) az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával.

*Diszkalkulia tanulási zavarok kiemelt fejlesztési céljai, feladatai*

- a) az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- b) a testséma kialakítása,
- c) a téri relációk biztonsága,
- d) a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- e) a szerialitás erősítése,
- f) segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- g) a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- h) a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások megtalálása és alkalmazása.

## **11.2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek**

A gazdasági-társadalmi élet átalakulása kedvezőtlenül befolyásolta a családi élet alakulását és ebből következően az intézmény tanulóinak életét. Sok család szétzilálódott, a szülők értékrendje megingott. A bizonytalanság, a szegénység, az ingerszegény környezet, a tanulók érzelmi-akarati sérülése túlnyomórészt beilleszkedési, alkalmazkodási, viselkedés és teljesítményzavarokkal küzdő tanulókat eredményez.

*Leggyakoribb ismertetőjelek:*

- a gyermek nem felel meg a vele szemben támasztott nevelési-oktatási követelményeknek,
- passzív vagy aktív módon ellenáll a nevelői hatásoknak,
- nehezen tud alkalmazkodni és a közösségbe beilleszkedni,
- testi és pszichés tünetei vannak,
- személyiségzavarokkal küzd (idegesség, figyelmetlenség, alvási és beszédzavarok, hibás automatizmusok – tickelés, pislogás, grimaszolás).

*Feladatok:*

- Feltárás: okok feltérképezése, nyilvántartás az ifjúságvédelmi felelős adatbázisában
- Korrekció: feltárás, hibás fejlődés kiigazítása, szoros segítő együttműködések kialakítása az intézményen belül, illetve a gyermekvédelmi és egészségügyi szakemberekkel, mentori rendszer működtetése

### *Tevékenységek*

- szoros kapcsolat a nevelési tanácsadóval, és gyermek jóléti szolgálattal,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- iskolai sportkör, szakkörök;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- a szülőkkel való együttműködés;
- családlátogatások;
- kollégiumi ellátás igénybevételének szorgalmazása
- szülők és a családok nevelési gondjainak segítése;
- szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

Az intézmény nem kötelező foglalkozásokat szervez felzárkóztatás és kiegészítő ismeretek átadása céljából.

### *Konzultáció*

- Érettségire, szakmunkásvizgára készülők számára a vizsgákat megelőző időszakban konzultációs foglalkozásokat szervezünk.

### *Magatartási zavarok*

A fejlesztés elvei, módszerei, feladatai:

a) A tanuló optimális helyének megválasztása a pedagógus kommunikációs jelzéseinek megfelelő érzékelésére.

b) Az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében.

c) A tanuló viselkedésének (kommunikációjának, önbizalmának, magabiztosságának, önérvényesítésének, cselekvéses, illetve verbális megnyilvánulásainak) megismerése siker vagy kudarc esetén. Ennek alapján a tanuló alkalmazkodásának, a kortárs csoportba való beilleszkedésének segítése.

d) Együttműködés a családdal és más szakemberekkel.

e) A fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

## **11.3. A tehetség, a képességek kibontakoztatása**

A tehetséggondozás hatásos formáját az évek folyamán a makro- és mikrokörnyezet igényei szerint tanévenként újragondoljuk.

Ennek legtöbb színterét az intézmény biztosítja, azonban alkalmazkodunk ahhoz is, hogy a tanulóink a lakóhelyükön - elsősorban városunkban -, szervezett formában, különböző öntevékeny körökben tehetségüknek és érdeklődési körüknek megfelelően tevékenykedjenek.

Meghatározó az intézmény ez irányú irányító és koordináló szerepe.

### 11.3.1. A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenység

- Jól felkészült, széles körű módszertannal rendelkező pedagógusok alkalmazása.
- A tehetséges tanulók neveléséhez és oktatásához szükséges speciális pedagógiai képességek megszerzését biztosító továbbképzésen való részvétel.
- A tehetség felismerése és azonosítása.
- Tantervi stratégiák kialakítása a tehetség kifejtéséhez.

### 11.3.2. Tehetséggondozás színterei:

- tanórán és a gyakorlati képzésben egyaránt differenciált törődés ( csoportbontás,
- fakultáció stb. ),
- hagyományápolás,
- kollégium,
- szervezett tanórán kívüli foglalkozások,
- intézményen kívüli szervezetek, szakosztályok, diákkörök, egyesületek.

### 11.3.3. A tehetséggondozást alapvetően meghatározó körülmények:

- az intézmény tárgyi, személyi, anyagi feltételrendszere (érdekeltségi rendszer
- működtetése),
- az oktató-nevelő munkát irányító tantárgyi és szakmai munkaközösségek
- (kiválasztás, felkészítés, kapcsolattartás),
- diákkör, szakkörvezetők kiválasztása (külső tagok bevonása),
- tanórán kívüli tevékenység szervezettsége, megalapozottsága,
- a továbbtanulás illetve a pályaválasztás segítése,
- szabadidő-szervező munkája, felkészültsége,
- osztályfőnökök ez irányú vezető szerepe (tanulók elfoglaltsági térképének elkészítése, a tanulásban, a sportban tehetséget mutató gyermekek befolyásolása, irányítása, ajánlása stb.),
- iskola - kollégium hatékony együttműködése,
- tartalmas együttműködés külső bázisszervekkel,
- a diákközélet fejlettsége,
- a szülői szervezett és az iskolaszék részvétele az intézmény oktató-nevelő munkájában,
- az éves eseményterv tartalma, tagoltsága,
- az intézmény testvérkapcsolatai (külföldi - belföldi).

#### a) Szakkörök

A diákok érdeklődésének megfelelően és a szakember ellátottságtól függően biztosítjuk a különböző szakkörök működéséhez a szükséges feltételeket (vezető, helyiség, anyagellátás, stb.). Évek óta népszerű szakkörök:

- énekkar,
- irodalmi színpad,
- képzőművészeti,
- számítástechnikai,
- tantárgyi szakkörök indítása minden év elején az érdeklődésnek megfelelően történik.

## **b) Könyvtárak**

Külön működési szabályzat szerint tevékenykednek. A könyvtárállományok fejlesztése elsősorban a nevelő-oktató munkát kell, hogy szolgálja.

## **c) Diáksport**

Az intézmény és a diáksport egyesület között meglévő együttműködési szerződés rögzíti a feladatokat.

Tömegsportnapok: évfolyamonként kerül megrendezésre a tanév során.

A város szervezésében évente mintegy 20 különböző sportversenyen veszünk részt szakosztályainkkal.

## **d) Tanulmányi versenyek**

Célja:

- valamennyi tantárgy és szakma iránt felkelteni a tanulók érdeklődését, ösztönözni a tantervi követelmények alaposabb teljesítésére, lehetőséget nyújtani a tanulóknak adottságaik és képességeik kibontakoztatására, a tanult ismeretek önálló alkalmazására,
- erősíteni a tanulók értelmi és érzelmi kapcsolatát a tanult szakmához és az iskolához,
- a megyei és országos versenyeken való sikeres szerepléssel tanulóink növeljék iskolánk jó hírnevét,

Mind a szakközépiskolai, mind a szakközépiskolai tanulók részére az országos kiíráshoz igazodva szervezzük a házi versenyeket.

## **e) Műveltségi vetélkedők**

- A központi kiírás szerint szervezzük részvételünket (" Örökségünk '48 ", " „Magyarország az én hazám ”, „Európa- állampolgári vetélkedő” ).
- Részt veszünk a városi és megyei szintű, évente más - más témában meghirdetett vetélkedőkön ( tűzoltó, vöröskeresztes vetélkedők stb. ).

## **f) Hit- és vallásoktatás**

Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett egyházak hit- és vallásoktatást szervezhetnek, melyen a részvétel a tanulók számára önkéntes.

### **11.4. A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációját segítő tevékenységek**

A hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatásának célja, hogy a gyermekek számára a tanulásban a többiekkel egyenlő esélyt biztosítson.

Az iskola hátrányos helyzetű tanulóinak háttérben főleg szociális hátrányokat találunk.

A gyermekes családok helyzetét befolyásolja a mindenkori családpolitika, az, hogy a jóléti rendszer keretében milyen fajta és milyen mértékű támogatást kapnak. A társadalom rétegződésével párhuzamosan észrevehető iskolánkban is a gazdasági, kulturális egyenlőtlenség, amely enyhítése érdekében:

- a hátrányos helyzetű tanulók tankönyvtámogatásban részesülnek, illetve ingyen jutnak tankönyvhöz,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulást biztosítunk,
- pályázati források megnyílásával ösztöndíj-rendszert működtetünk, kirándulásokat szervezünk,
- a segélyezés, támogatás feltételrendszerének megismertetése a szülőkkel, tanulókkal (étkezési, gyermekvédelmi támogatás);
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgálatokkal, különösen a családsegítő szolgálattal (gyermekjóléti) való folyamatos kapcsolattartás az ifjúságvédelmi felelősön keresztül.

A tanulók tudásszintjének, készségeinek, és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével az alábbi területeket kiemelten fejlesztjük:

- szocializáció, kommunikáció,
- alapkészségek: írás, olvasás szövegértés, számolási készségek,
- szóbeli és írásbeli kifejezőkészség, összefüggések

*Ennek keretében az alábbi tevékenységeket szervezzük:*

- egyéni képességekhez igazodó tanórai munka,
- tanulás tanítása program alkalmazása minden órán,
- felzárkóztató foglalkoztatások, korrepetálások szervezése,
- szoros kapcsolat a szülőkkel (nevelési, életvezetési tanácsok),

Amennyiben iskolánk a maga programjával nem tudja eredményesen segíteni a felzárkóztatást, szakmai tanácsadó intézményhez fordulunk.

## **11.5. Szociális ellátás**

### **a) Diákétkeztetés**

- Az iskolai diákétkeztetést a lehetőségeink szerint biztosítjuk, minden tanuló étkeztetése megoldott.
- Különösen a kollégista tanulók esetében szorosan együttműködünk a területileg illetékes polgármesteri hivattal az étkezési térítési díjak vonatkozásában.

### **b) Segélyek**

- Az intézmény rászoruló tanulói lakóhely szerinti önkormányzati étkezési, szociális segélyt igényelhetnek. Következésképpen az ez irányú feladatok jelentősen megnövelték a külső kapcsolatok tartásával együtt járó feladatokat.
- Sajnos az intézmény szűkös anyagi lehetősége nagyon minimális keretet biztosít bármilyen jellegű évközi tanulói segélyezésre.
- Pályázatokon való részvétel (roma ösztöndíj).

### **c) Tanulószoza**

Az évek tapasztalata az, hogy a tanulók nem igénylik a tanulószobát. A szociális hátrányok, a beilleszkedési magatartási zavarok valamint a tanulási nehézségek enyhítését segítő tevékenységi formákat elsősorban a felzárkóztató és korrepetáló foglalkozásokat a tanórán kívül, más formában oldjuk meg.

### **d) Orvosi ellátás**

Rendszeres az egészségügyi felügyelet és ellátás. A hét minden napján biztosított az iskolaorvosi szolgáltatás, munkájukat védőnők és egy ápolónők segíti. Szorosan ide tartozik az ez irányú felvilágosító munka is.

## **12. A pedagógusok intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai**

Intézményünk pedagógusai az egységes pedagógiai elvek alapján részt vállal az iskolai közösségek munkájából, aktívan közreműködik az intézményben folyó korszerűsítési törekvésekben, nyugodt munkahelyi légkör kialakításában, a közös vállalások teljesítésében.

Felkészül a foglalkozások, tanítási órák megtartására, elvégzi az előkészületekkel kapcsolatos pedagógiai feladatokat. Az intézmény Pedagógiai Programjának, a helyi tantervek és a munkaközösségekben meghatározott irányelveknek megfelelően az előző évi eredményeket figyelembe véve a munkaközösség-vezető által ellenőrzött és az intézményvezető ill. intézményvezető-helyettes által szeptember 20-ig jóváhagyott saját tanmenet szerint tanít.

A pedagógusnak joga van a törvényes keretek között megválasztani a tananyagot, a tankönyvet és az alkalmazott módszereket.

Minden tanév első órájában ismerteti saját értékelési rendszerét, a pótlási és javítási lehetőségeket.

- Rendszeresen ellenőrzi és értékeli a tanulók teljesítményét havonta minimum egy osztályzattal,
- a számonkérés folyamatában gondot fordít arra, hogy az írásbeli és szóbeli számonkérés egyensúlyban legyen – figyelembe véve a tantárgyspecifikumokat,
- legkésőbb minden hónap utolsó tanítási napjáig be kell vezetni az osztálynaplóba minden, az abban a hónapban adott érdemjegyet,
- év végén az éves teljesítményt értékeli,
- a szülőt az osztályzatról az ellenőrző útján értesíteni kell,
- az osztályzat nem lehet a fegyelmezés eszköze.

Tanítványait az oktatott tárgyból levizsgáztatja a záró szakmai, érettségi, köztes, előrehozott és egyéb vizsgákon a vizsgaszabályzatoknak megfelelően.

Szaktárgya tanítása mellett kötelessége a tanulók személyiségének fejlesztése. Figyelemmel kíséri a tanulók egyéni fejlődését, ennek előmozdítása érdekében együttműködik az osztályfőnökkel és a kollégákkal.

A hátrányos helyzetű, lassúbb ütemben haladó tanulók számára felzárkóztató foglalkoztatásokat, korrepetálásokat szervezhet.

- A szaktárgyban kimagasló képességű tanulók tehetségének kibontakoztatásához hozzájárul (szakkör, diákkör, tanulmányi és sportversenyekre való felkészülés).

Hét évenként – a jogszabályokba meghatározottak szerint – továbbképzésben ill. továbbképzéseken vesz részt. Szakismereteit köteles permanensen felfrissíteni, önképzést végezni.

### **12.1.A pedagógiai tevékenységhez kapcsolódó ügyviteli tevékenység**

Ellátja a pedagógus munkakörével kapcsolatos adminisztrációs munkát. Pontosan vezeti az osztálynaplót, helyettesítési naplót, osztálytűkröt. Ellátja a tanulókkal kapcsolatos személyes közreműködését igénylő adatszolgáltatást.

Elkészíti az osztályozó és javítóvizsga jegyzőkönyvét.

Az adminisztrációs munkában elkövetett hibákért büntetőjogi felelősséggel tartozik.



## **12.2. A nevelő-oktató munkával összefüggő egyéb feladatok**

Tantermekben, szertárban, tanári szobákban és az intézmény minden helyiségében a rend és fegyelem biztosítása.

Leltári és anyagi felelősséggel tartozik az átvett eszközökről. Köteles bejelenteni, ha valami elveszett, megrongálódott stb.

Közreműködik a baleset megelőzésében és az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátásában.

Részt vesz az intézményi dokumentumok készítésében és érvényt szerez azok megvalósításában.

## **12.3. Az intézmény működésével összefüggő feladatok**

A szaktanár, mint a nevelőtestület tagja, köteles részt venni a nevelőtestületi, munkaközösségi értekezleteken, megbeszéléseken, joga van véleményével a közös döntéshez hozzájárulni. A közös célok eléréséhez önkéntes feladatokat vállal.

Jelen kell lennie az iskolai szintű rendezvényeken, ünnepeken. A munkáltató utasítása alapján köteles részt venni az iskola kulturális – és sportéletének megszervezésében és lebonyolításában.

Köteles részt venni az előírt tűzvédelmi- és munkavédelmi oktatáson. Ha olyan tárgyat tanít, amelynek munkavédelmi vonatkozása van, köteles az év elején a veszélyekről a tanulók számára tájékoztatást adni, arról jegyzőkönyvet felvenni.

Az intézmény érdekeit képviseli, részt vesz a PR tevékenységben.

Az iskola belső életével kapcsolatos információkat a tanulók teljesítményét szolgálati titokként kezeli.

Részt vesz az iskolai munka eredményességének javításában (pl. pályázatok, alapítvány működtetése stb.).

## **12.4. Személyes vonások felelősség**

A tanulókkal, a szülőkkel, egyéb partnerekkel, a munkatársakkal szemben betartja a pedagógus etika alapvető normáit.

Megjelenésével, öltözködésével, közlési formáival a tanulók és a szülők előtt magatartási mintául kell hogy szolgáljon.

Az iskola összes dolgozójára vonatkozó tilalmakat betartja.

Felelőssége kiterjed teljes munkakörére, egész tevékenységére.

Felelősségre vonható:

Szakmai munkájának hiányos, rossz elvégzéséért.

A munkaköréhez kapcsolódó feladatok határidőre történő elmulasztásáért, vagy hiányos elvégzéséért.

A vezetői utasítások igénytől eltérő végrehajtásáért.

A jogszabályok, a munkahelyi fegyelem, a bizalmi jelleg, a gyermek és munkatársak jogainak megsértéséért.

A rendelkezésre bocsátott munkaeszközök, berendezési tárgyak előírástól eltérő használatáért, elrontásáért.

A nem kielégítő mértékű tanulói számonkérésekért, ellenőrzésekért.

A dokumentációs kötelezettség hiányos elkészítéséért.

## 12.5. Osztályfőnöki feladatok

Az osztályfőnököt az intézményvezető bízza meg a közismereti intézményvezető-helyettes javaslata alapján.

- Nevelőmunkáját folyamatosan tervezi, ennek írásos dokumentuma a nevelési terv.
- Alaposan ismernie kell a tanítványai személyiségét.
- Együttműködik, összehangolja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját, látogatja óráikat.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, folyamatosan tájékoztatja a szülőket az elért eredményekről.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, a velük kapcsolatos észrevételeit, javaslatait a nevelőtestület elé terjeszti.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, valamint közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Tevékenyen részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában.
- Nyomon követi a tanulók ellenőrző könyvébe történt bejegyzéseket.
- Minden osztályfőnök az iskolai rendezvényeken felügyel az osztályára.
- Felelős osztálya érettségi, szakmai vizsgájának technikai lebonyolításáért.
- Kiemelt adminisztrációs feladata az osztálynapló, a törzslapok, a bizonyítványok vezetése.
- Időre elkészíti az osztálya bizonyítványát, anyakönyvét, statisztikai adatlapját.
- Osztályáról írásos jelentést készít, a félévi értékelésekhez igazodva.
- A haladási részben a tanítási hetek és napok számozása, a dátumozás, a napi órarend és hetesek nevének beírása.
- Figyelemmel kíséri az osztályozó napló érdemjegyeit, tekintettel a folyamatos értékelés követelményére, kollégáival a hiányokat pótoltatja.

## 13. Gyermek- és ifjúságvédelem

### 13.1 Pedagógiai feladatok:

- súlyos veszélyhelyzet felismerése, intézkedés kezdeményezése,
- veszélyeztetett és hátrányos helyzet kiszűrése, kezelése,
- általános prevenció,
- felzárkóztatás,
- tehetséggondozás,
- kapcsolatrendszer kiépítése, fejlesztése.

### 13.2 Helyzetelemzés:

A fiatalok társadalmi beilleszkedését (szocializációját) az iskola hatékony ifjúságvédelmi munkával, működő diákközélettel, célirányos nevelő-oktató munkával segíti elő.

Kiemelt feladatnak tekintjük a gyermek- és ifjúságvédelmet intézményünkben. Ez összefüggésben van azzal, hogy a térség nehéz gazdasági problémákkal küzd, tanulóink jelentős része igen rossz szociális háttérrel rendelkezik. Felméréseink is azt bizonyítják, hogy folyamatosan emelkedik a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulók száma.

Folyamatos továbbképzést kíván meg a feladat ellátása, mivel újabb problémákkal kell szembenéznünk (mentálhigiénés problémák, súlyos veszélyhelyzet, bűnelkövetés stb.). Az ifjúságvédelem minden pedagógus feladata.

### **13.3 A pedagógusok (szakoktatók, szaktanárok osztályfőnökök) kiemelt feladatai:**

- tehetséggondozás, tanulási, beilleszkedési zavarokkal küzdő tanulók felzárkóztatása,
- veszélyeztetett és hátrányos helyzet felismerése, jelzése és prevenciója,
- félévente kerül sor szociológiai felmérés alapján a tanulók felmérése,
- pedagógiai eszközökkel törekedni kell a káros hatások megelőzésére, ellensúlyozására,
- a tanuló érdekében intézkedés kezdeményezése,
- a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás (fogadónap, szülői értekezlet).

### **13.4 A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos kiemelt feladatok az osztályfőnökök részére:**

- tájékoztatja a tanulókat és a szülőket az elérhetőségeiről, az iskolán kívül felkereshető gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményekről,
- a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulók nyilvántartásba vétele,
- súlyos veszélyhelyzet esetén azonnal tájékoztatja az intézmény vezetőjét, aki intézkedést kezdeményez,
- kapcsolatfelvétel, esetmegbeszélések kezdeményezése,
- segítségnyújtás, jelzési kötelezettség,
- anyagi veszélyeztetettség esetén a lakóhely/tartózkodási hely szerint illetékes települési önkormányzatnál rendszeres, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi,
- általános preventív feladatok ellátása,
- pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése,
- továbbképzéseken való részvétel,
- tanköteles korú tanuló igazolatlan mulasztása esetén intézkedés megtétele.
- Nyilvántartják a veszélyeztetett és hátrányos körülmények között élő, valamint az állami gondozott és a nevelési nehézségeket okozó tanulókat, és szorgalmazzák a veszélyeztetettség, illetve a hátrányos helyzet megszüntetését, a rászoruló tanulók szociális támogatását.
- Figyelemmel kísérik a tanulók mulasztott óráinak számát, tanulmányi eredményüket, kiemelt figyelemmel a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulókra.
- A veszélyeztetettség, a bűnözés megelőzése, az ifjúságvédelem segítése érdekében rendszeres kapcsolatot tartanak a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó személyekkel, intézményekkel, hatóságokkal.
- Összehangolják a nevelőtestület ifjúságvédelmi munkáját. Támogatják a szülői szervezetet az ifjúság védelmét szolgáló feladatainak megoldásában.
- Munkájuk során feltárják, és igénybe veszik az iskolai nevelőmunka ifjúságvédelmi lehetőségeit. Ifjúságvédelemmel kapcsolatos előadásokat, vitát, megbeszélést szerveznek.

### **13.5. A gyermek- és ifjúságvédelmi munka eredményességének feltételei:**

- hatályos jogszabályok folyamatos nyomon követése,
- továbbképzések tapasztalatainak hasznosítása,
- pályázati lehetőségek kiaknázása,
- a problémákhoz igazodó folyamatosan megújuló módszerek alkalmazása/módszertani megújulás,

- pedagógiai és egyéb eszközök alkalmazásával, figyelembe véve a törvényi előírásokat, intézkedés kezdeményezése,
- a kialakult helyzet felismerése,
- a drogkoordinátorral való együttműködés.

### **13.7. Kiemelt feladatok**

- év eleji adatgyűjtés (veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulók felmérése és nyilvántartása),
- súlyos veszélyhelyzet esetén azonnal intézkedés kezdeményezése,
- javaslatétel segélyre, szociális ösztöndíjra,
- szükség esetén jellemzés készítése,
- fokozott törődés a problémás tanulókkal,
- kapcsolattartás és esetmegbeszélés a jelzőrendszer tagjaival a fogadónapon
- preventív tevékenység (káros szenvedélyek megelőzése, egyéb felvilágosító munka),
- a tanulók tanórán kívüli elfoglaltságának figyelemmel kísérése,
- az állami gondozottakkal való differenciált bánásmód.

## **14. A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai, a felvételi vizsga követelményei**

### **14.1. A vizsgaszabályzat célja**

Vizsgaszabályzatunk célja a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 64.§-73.§ alapján a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása.

A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint a

- - tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati)
- - és az értékelés rendjét a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

A tanulmányok alatti vizsgák célja:

- azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény Pedagógiai Programja szerint nem lehetett meghatározni
- a pedagógiai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

### **14.2.A vizsgaszabályzat hatálya**

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- - osztályozó vizsgákra
- - különbözeti vizsgákra
- - javító vizsgákra
- - és pótló vizsgákra vonatkozik

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- - aki osztályozó vizsgára jelentkezik
- - akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít
- - aki különbözeti vizsgára jelentkezik
- - akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény vezetője különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

### **14.3. Osztályozó vizsga**

Az Intézmény az osztályozó vizsgát a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben szervezi meg.

Osztályozó vizsgát kell tennie teljesítményének értékelése céljából a tanulónak, ha a tanítási év során jogszabályban meghatározott mértékű igazolt és igazolatlan hiányzást gyűjtött össze, s emiatt félévi vagy év végi osztályzatát nem tudta a szaktanár megállapítani.

Osztályozó vizsgát kell tennie továbbá annak a tanulónak a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben, ha

- engedélyt kapott arra, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.
- tanulmányi kötelezettségének magántanulóként tett eleget,
- osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak abban az esetben is, ha előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni olyan tantárgyból, amelynek a tanítása az Intézmény helyi tanterve szerint csak magasabb évfolyamon fejeződik be. Ilyenkor a hiányzó év/évek tananyagából kell az írásbeli érettségi vizsgák megkezdéséig osztályozó vizsgát tennie.

Sikeres osztályozó és előrehozott érettségi vizsga esetén az adott tantárgyból a tanulmányok megrövidítésére is engedélyt kaphat a tanuló.

A vizsgázónak az írásbeli vizsgák megválaszolásához rendelkezésre álló idő vizsgatárgyanként 45 perc amelyből egy vizsganapra legfeljebb két vizsgatárgy tehető. Szóbeli vizsga egy vizsgázónak egy vizsganapra legfeljebb három vizsgatárgyból szervezhető. A vizsgáztatás időtartama 10 percnél nem lehet több.

A tanulmányok alatti vizsgán a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott.

A vizsgán történt bármely szabálytalanság esetén az érettségi vizsgaszabályzatban leírtaknak megfelelően kell eljárni.

A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az Intézmény nem a Pedagógiai Programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta.

Az osztályozó vizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Ha a szabályosan megtartott osztályozó vizsga elégtelen, a tanulónak a tanévet ismételnie kell.

#### **14.4.Különbözeti vizsga**

A különbözeti vizsgák időpontját az intézményvezető határozza meg.

Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az Intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az Intézmény a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az Intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

#### **14.5.Javítóvizsga**

Ha a tanuló tanév végén legfeljebb három tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet.

Javítóvizsga augusztus 15. és augusztus 31. között szervezhető. A javítóvizsga konkrét időpontjairól a tanulót és a szülőt év végén tájékoztatjuk.

A tanulót a vizsga eredményéről azonnal tájékoztatni kell.

#### **14.6.Pótló vizsga**

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/pótló/különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből - kérelmére - pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az intézményvezető jelöli ki.

#### **14.7.Független vizsgabizottság előtt zajló vizsga**

A köznevelési törvény 46.§ (6) bekezdés m, pontja a tanuló alapvető jogaként mondja ki, hogy tanulmányai során pedagógusaitól független bizottság előtt tanulmányok alatti vizsgát tehet.

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát az Oktatási Hivatal szervezi.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője aláírásával – a félév, illetve a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, amennyiben hiányzás miatt nem értékelhető és osztályozó vizsga letételére kap engedélyt, az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha független vizsgabizottság előtt kíván vizsgát tenni.

#### **14.8.A vizsgatárgyak követelményrendszere**

A tanulmányok alatti vizsga (osztályozó vizsga, különbözeti vizsga, pótló illetve javítóvizsga ) tantárgyankénti , évfolyamonkénti követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati vizsgarész) az iskola pedagógiai programja illetve a házirend 1. sz. függeléke tartalmazza. A követelmények megtalálhatóak az intézmény honlapján is.

**14.8.1.A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:**

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
	VIZSGA		
<i>szakgimnázium, szakközépiskola</i>			
Magyar nyelv és irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Történelem	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Természetismeret		SZÓBELI	
Fizika		SZÓBELI	
Kémia		SZÓBELI	
Biológia		SZÓBELI	
Földrajz		SZÓBELI	
Informatika		SZÓBELI	GYAKORLATI
Rajz és vizuális kultúra			GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI

## **17. A felvétel és az átvétel helyi szabályai**

### **17.1. Belépés feltételei**

- Az intézményre jellemző belépési pont a 9.évfolyam. A tanulók eltérő érdeklődését, szakmaválasztását és képességét az iskola a csoportképzésben, az osztályba soroláskor veszi figyelembe.
- A 9. évfolyamra történő felvételi eljárás lebonyolítását a mindenkori tanév rendje szabályozza. A felvételi rangsor kialakításakor az általános iskolából hozott érdemjegyeket vesszük figyelembe (7.évvégi és 8. félévi magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv és a fizika).
- A szakképző évfolyamokra lépés feltételeit a 8. és 12. évfolyam után az OKJ-ben határozták meg.
- A más iskolából jelentkező tanuló felvételére is mód van, de ezt az intézmény beiskolázási létszámkerete behatárolja.
- Az elért tanulmányi eredmény figyelembe vétele elsősorban a képzési szakaszhatárokon érvényesül, biztosítva a megfelelő szintű továbbhaladást és végzettség megszerzését.
- A továbblépés szakaszhatára a tanév.

### **17.2. Átjárhatóság**

A közoktatás törvényi tartalmi szabályozásának megfelelően intézményünkben is a NAT-ra épülő kerettantervek illetve helyi tantervek biztosítják a nevelés-oktatás egységét, az iskolák közötti átjárhatóságot. Garanciát jelentenek arra, hogy a tartalmi és fejlesztési követelmények iskolán belül és iskolák között szakszerűen épüljenek be a napi oktató munkába.

Az iskola különbözeti vizsgával, felkészítő rendszerével, a különbözeti vizsga előkészítésével és megszervezésével, az óratervekben elhelyezett kötelező és fakultatív tantárgyak elosztásával biztosítja bármilyen irányú átjárhatóság lehetőségét valamennyi képzési szakaszban.

## **18. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának iskolai terve**

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását az iskolában feladat-ellátási helyenként az iskolavédőnői hálózat, egészségügyi ismereteket oktató szaktanárok és osztályfőnökök segítségével valósítjuk meg az általános képzési szakaszban. A szakképzési évfolyamokon a különböző szakmákhoz kapcsolódóan tantervi tananyagként szerepel az elsősegély-nyújtási alapismeretek.

### **18.1. Elsajátítandó ismeretek**

**Célja, hogy:**

**a tanulók ismerjék meg:**

- a korszerű elsősegély elsajátításának jelentőségét, saját ténykedésük lehetséges életmentő értékét,
- az újraélesztés fogalmát és az időhatáraiból folyó emberi kötelezettséget,
- az alapvető életműködések biológiai lényegét és funkcionális anatómiai áttekintését,
- az alapvető életműködések legfőbb zavarait,
- az újraélesztés ABC-jének értelmét,
- az elsősegélynyújtás általános szabályait.

**Sajátítsák el:**

- az életmentésre és elsősegélynyújtásra irányuló készséget, hozzáállást,
- az alapvető életműködések zavarainak felismerését,
- az újraélesztés ABC-jéből az „A” és „B” betűkkel kapcsolatos teendőket,
- a legfontosabb egyéb elsősegély-nyújtási tudnivalókat,
- a segélyhívás helyes módját.

**Legyenek képesek:**

- a légút-biztosítás szabályos elvégzésre, hangsúlyozottan beleértve a stabil oldalfekvés önálló létesítését,
- a légzés, illetve a vérkeringés megszűnésének megállapítására,
- a szájból-orrba befúvásos lélegeztetés elvégzésére,
- egyszerű sebvédelemre és visszeres vérzés csillapítására,
- ütőerek nyomáspontjainak felkeresésére és ütőeres nyomókötés alkalmazására,
- balesetek, betegek megfelelő ideiglenes nyugalomba helyezésére.



## 18.2. Gyermek (tanulók) teendői beleset esetén

### Tanulók teendői

- Haladéktalanul jelentse a felügyeletét ellátó pedagógusnak, vagy más alkalmazottnak a saját magát, társát, vagy egyéb tevékenységet végző személyt veszélyeztető állapotot, tevékenységet, illetve, ha balesetet, vagy sérülést észlel.
- Mentés közben óvja saját és társai épségét, egészségét.
- Alkalmazza az egészségét és biztonságát védő eszközöket, ismereteket.
- 

### Felnőttek teendői

Ha tanuló, vagy dolgozó balesetet szenvedett, vagy ennek veszélye fennáll, tegye meg a szükséges intézkedéseket (elhárítás, ellátás, jelentés).

### Az elsősegélynyújtás rendje

- Sérülés esetén a sérült közelében lévő dolgozó, tanuló köteles a tőle elvárható szinten elsősegélyt nyújtani. Súlyosabb sérülés esetén elsősegélynyújtásra kiképzett dolgozót, vagy orvost kell segítségül hívni.
- A balesetet, sérülést okozó veszélyforrást a tőle telhető módon meg kell szüntetnie.
- Áramütéses, mérgezéses, vagy feltehetően belső sérüléssel járó balesetet követően a sérültet - annak esetleges tiltakozását figyelmen kívül hagyva - mindenképpen meg kell vizsgáltatni orvossal.
- Üzemi és tanulói baleset esetén az esetleges mentést, illetve az elsősegélynyújtást úgy kell végezni, hogy a helyszín - a baleset kivizsgálásáig - lehetőleg változatlanul maradjon.

## 18.3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása nem lehet egyetlen tantárgy, egyetlen tantárgyi munkaközösség feladata. Az iskola oktató-nevelő munkájának egészét át kell hatnia. Kiemelt szerepe van a testnevelés, valamint a biológia tantárgynak, az osztályfőnöki óráknak. Szakképző évfolyamokon kötelező tananyag az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása.

### A tanítási órákon felhasználható módszerek, eszközök:

- könyvtári óra, egyéni vagy csoportos munka,
- tanulói kiselőadások,
- csoportbeszélgetések,
- külső előadó meghívása (orvos, védőnő stb.)
- kérdőívek, felmérőlapok kitöltése,
- makettek videofilmek, CD-k használata,